BUREAU VAN STATISTIEK

STATISTISCH ZAKBOEKJE
DER GEMEENTE AMSTERDAM
1921

AMSTERDAM — 1921 — JOHANNES MÜLLER

PRIJS *f* 0.40

STATISTISCH ZAKBOEKJE

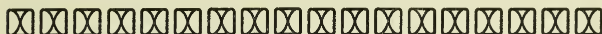
BUREAU VAN STATISTIEK

STATISTISCH ZAKBOEKJE
DER GEMEENTE AMSTERDAM
1921

AMSTERDAM — 1921 — JOHANNES MÜLLER

INHOUD.

Blz.

Geographische ligging.

52° 22′ 30″ N.Br., 4° 53′, 18″ O.L. van Greenwich.

Meteorologische waarnemingen en waterstanden 1920.

Temperatuur: Maximum 28.0° op 18 Juli; minimum — 7.4° op 16 December (waarn. te 8 uur 's m. over de laatst verloopen 24 uur).

Barometerstand te 8 uur 's morgens : maximum 779.2 op 5 Februari; minimum 731.3 op 15 Maart.

Regen : Totaal gevallen 514.7 mM. op 160 dagen, maximum op 1 dag 28.8 mM. op 23 Augustus, max. in 1 maand 116.8 mM. in Augustus.

Maximum winddruk 100 KG. per M². op 12 Januari.

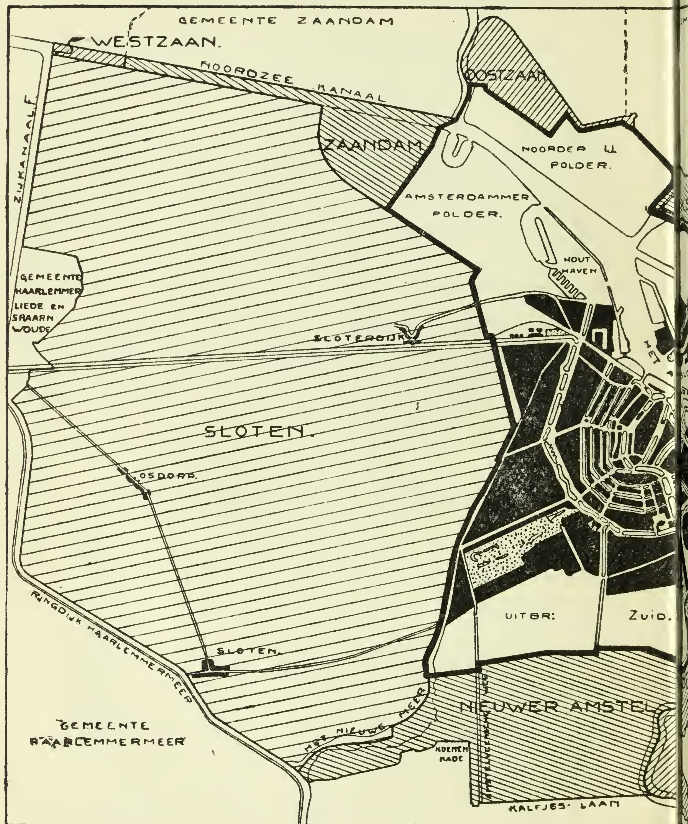
Waterstanden : IJ-waterstand A.P. te Amsterdam hoogste + 11 c.M. op 23 Augustus, laagste — 59 c.M. op 3 November, te Zeeburg hoogste + 97 c.M. op 12 Februari, laagste — 75 c.M. op 10 Februari. Stadsgrachten hoogste — 16 c.M. op 23 Augustus, laagste — 58 c.M. op 3 November.

Grondgebied van groot Amsterdam.

Oud-Amsterdam	4.630.36.80	H.A.
„ -Sloten	5.853.95.—	„
„ -Watergraafsmeer	596.32.—	„
„ -Ransdorp	2.011.38.—	„
„ -Buiksloot	317.72.—	„
„ -Nieuwendam	1.056.93.—	„
Bij van Nieuwer-Amstel	912.25.—	„
„ „ Ouder-Amstel	278.45.—	
„ „ Diemen	157.26.—	„
„ „ Oostzaan	155.38.—	„
„ „ Zaandam	239.22.—	„
„ „ Westzaan	14.67.20	„
„ „ de Zuiderzee	1.231.10.—	„
Totaal	17.455.—.—	H.A.

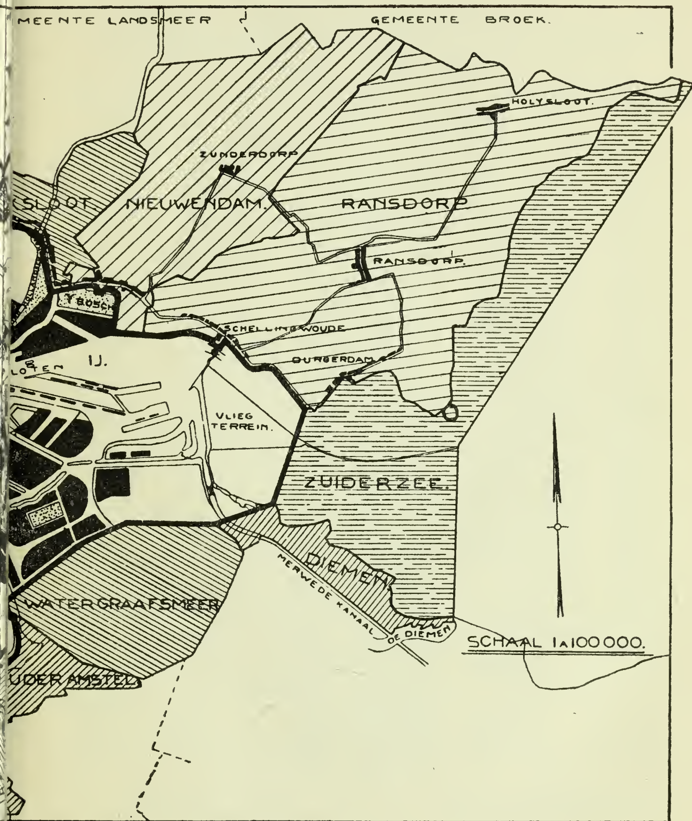
GROOT A

De gearceerde gedeelten zijn op 1

TERDAM

uari 1921 bij Amsterdam gevoegd.

Stand der bevolking.

Bevolking naar de buurten, volgens de volkstellingen van 1909 en 1920.

Buurten	Bevolking		Buurten	Bevolking	
	1909	1920[1]		1909	1920[1]
A	1870	1010	X I	3750	1077
B	1884	1591	X II		1257
C	4835	4451	IJ I	2509	191
D	1445	1069	IJ II		1857
E	1713	1255	Z I	7182	4662
F	1833	1505	Z II		1976
G	1832	1665	AA I	7341	5493
H	2846	2580	AA II		1449
J	3024	2132	BB I	4987	4440
K	4690	4809	BB II		454
L I	4111	3545	CC I	6803	5239
L II		75	CC II		467
M	3213	3271	DD I	5654	5004
N	4980	5095	DD II		486
O	5213	4764	EE I	6715	6208
P	3952	3713	EE II		324
Q	3514	3492	FF I	5807	5763
R	3876	1621	FF II		188
S	2951	3255	GG I	5894	5297
T I		10853	GG II		209
T II	29847	9770	HH I	3813	2846
T III		8637	HH II		1365
U I		321	JJ I	3367	2042
U II	8633	6673	JJ II		628
U III		255	KK	3606	3272
V I	8335	3948	LL	2286	1883
V II		4278	MM I	5891	5510
W I	15495	11774	MM II		605
W II		3247			

[1]) Voorloopige cijfers.

Vervolg.

Buurten	Bevolking		Buurten	Bevolking	
	1909	1920[1])		1909	1920[1])
NN I	7475	6376	SB	2414	12266
NN II		1092	SC	15077	15266
OO I	9123	7942	SD	11477	11088
OO II		1225	SE	14090	17151
PP I	9032	8572	SF	10284	10215
PP II		267	SG	13867	13302
QQ I	17270	12858	SH	14223	15935
QQ II		4350	SJ	1987	1657
RR	1792	1603	SK	1348	1620
SS	3497	3266	SL	3671	4325
TT I	5332	5041	SM	8189	14124
TT II		8	SN	12145	15547
UU I	11822	10054	SO	12179	15664
UU II		1438	AB	14531	13524
VV I	3018	2934	AC I	7148	5214
VV II	4049	5078	AC II		3678
VV III	73	63	AD	20268	20253
WW I	616	2196	AE	9432	9237
WW II		4690	AF	12929	15256
BA I	13	58	AG	1863	3067
BA II		—	AH	8158	9010
OA	133	50	AJ	2264	3604
XX I	84	131	AK	8716	8948
XX II		6713	AL I	4056	7823
NA I	9	30	AL II		8019
NA II		1483	AM		41
IJIJ	78	76	AN		5
ZZ	552	546	AO	37	87
SA I	7873	17539	AP		7
SA II		32	AQ		39
ZA	287	616	AR	427	997

[1]) Voorloopige cijfers.

Vervolg.

Buurten	Bevolking		Buurten	Bevolking	
	1909	1920[1])		1909	1920[1])
WA I	280	858	Geannexeerd gebied:		
WA II		331	Sloten		15681
WB	10115	20972	Watergraafsm.		10705
WK		8	Nieuwendam		2511
WC I	12531	11894	Ransdorp		2090
WC II		64	Buiksloot		1804
WD	12839	12750	N.-Amstel		1388
WE	26442	27656	Ouder-Amstel		529
WF	2098	9938	Oostzaan		649
WG	9107	9526	Diemen		41
Schippers, woonwag., zonder bekend adres	4114	4023	Zaandam		85
			Totaal	566131	677645

[1]) Voorloopige cijfers.

Bevolking volgens de volkstellingen 1909 en 1920, ingedeeld naar de kwartieren, zooals die voor de woningstatistiek gebruikelijk zijn.

Kwartieren	1909	1920 [1]
Oude stad, binnen Singel en Kloveniersburgwal	34,720	25,700
Overig gedeelte der oude stad: ten Noorden der Brouwersgracht	20,172	18,029
Overig gedeelte der oude stad: Jordaan	72,861	63,530
Overig gedeelte der oude stad: Grachtengordel	60,169	49,634
Overig gedeelte der oude stad: Jodenbuurt en omgeving	46,289	37,012
Overig gedeelte der oude stad: Oostelijke eilanden	29,847	20,623
Havengebied	990	1,705
Tusschen IJ en Hugo de Grootgracht	54,980	87,397
„ Hugo de Grootgracht en Vondelpark	77,893	95,589
„ Vondelpark en Boerenwetering	22,221	37,932
„ Boerenwetering en Amstel	67,608	75,223
„ Amstel en IJ	73,412	110,414
Over 't IJ	855	15,351
Schippers, woonwagens, zonder bekend adres	4,114	4,023
Geannexeerd gebied	—	35,483
Totaal	566,131	677,645

Beweging der bevolking.

Bevolking, volgens het bevolkingsregister aanwezig op 1 Januari 1920: 312.519 mannen, 334.601 vrouwen, totaal 647.120.

Bevolking, volgens het bevolkingsregister aanwezig op 31

[1]) Voorloopige cijfers.

December 1920: 315.884 mannen, 336.770 vrouwen, totaal 652.654.

Hiervan in gebouwen volgens art. 1 K.B. 27 Juli 1887 (gevangenissen en krankzinnigengestichten) 634 mannen, 185 vrouwen, samen 819).

Door de annexatie op 1 Januari 1921 is de bevolking volgens de volkstelling vermeerderd met 17.380 mannen en 18.103 vrouwen, totaal 35.483 (voorloopige cijfers).

Bevolking volgens de volkstelling op 1 Januari 1921: 326.731 mannen, 350.914 vrouwen, totaal 677.645 (voorloopige cijfers).

Aantal *huwelijken* 6822, waarvan gevolgd door een godsdienstige plechtigheid 2456. In het buitenland voltrokken, hier ingeschreven 31.

Ontbindingen van het huwelijk volgens de registers van den Burgerlijken Stand: door den dood 2773, door echtscheiding 447, na vijfjarige scheiding van tafel en bed 2.

Door de Arrondissements-Rechtbank werden uitgesproken 406 vonnissen betreffende echtscheiding, 52 betreffende scheiding van tafel en bed, 0 betreffende huwelijksontbinding na 5-jarige scheiding van tafel en bed.

Levend aangegevenen	wettig	M. 7528	V. 7019	samen 14547
	onwettig	,, 316	,, 288	,, 604
	samen	,, 7844	,, 7307	,, 15151
Levenloos aangegevenen	wettig	,, 337	,, 284	,, 621
	onwettig	,, 26	,, 24	,, 50
	samen	,, 363	,, 308	,, 671

Tweelinggeboorten: 2 J.: 72, 2 M.: 55, 1 J. en 1 M.: 84, samen 211, waarvan 12 onwettig. Totaal levend geborenen: 193 J. en 161 M., levenloos geborenen: 35 J. en 33 M.

Drielinggeboorten: 1, waarvan 2 J. en 1 M. levend.

Erkenning van natuurlijke kinderen: bij akte van geboorte of bijz. akte door den ambten. v. d. burg. stand 506, bij notarieële akte 5, bij de huwelijksakte 209, samen 720.

Sterfte.

Burgerlijke staat en Leeftijdsgrenzen	Mannen	Vrouwen	Samen
Ongehuwd................	1370	1286	2656
Gehuwd..................	1510	1263	2773
Weduwenstaat............	600	1100	1700
Gescheiden..............	32	45	77
Totaal.......	3512	3694	7206
jonger dan 1 jaar	420	289	709
1— 4 „	262	217	479
5—13 „	112	98	210
14—19 „	122	132	254
20—29 „	247	259	506
30—39 „	217	248	465
40—49 „	240	277	517
50—64 „	706	656	1362
65—79 „	917	1039	1956
80 en ouder	269	479	748

Voornaamste oorzaken van den dood : Febris typhoïdea 63, mazelen 108, roodvonk 7, kinkhoest 51, diphtheritis en croup 35, influenza (Spaansche griep) 330, tuberculose 1013, syphilis 31, kanker 855, suikerziekte 97, meningitis 79, stuipen 96, andere ziekten van het centraal zenuwstelsel 537, ziekten van het hart en de vaten 987, bronchitis en longontsteking 501, andere ziekten der ademhalingsorganen 385, ziekten der spijsverteringsorganen 253, ziekten der organa urogenitalia 369, ziekten van het kraambed 42, aangeboren lichaamszwakte en marasmus 524, zelfmoord 48, andere gewelddadige dood 217.

Vestiging :	M. 15647,	V. 16325,	samen 31972
Vertrek :	„ 16717,	„ 17729,	„ 34446

Aantal gevestigde gezinnen 3538
„ vertrokken „ 4549

„ huwelijken op 1000 inw. gemiddelde bevolking : 10,50
„ levendgeborenen „ „ „ „ „ 22,97
„ gestorvenen „ „ „ „ „ 10,81
„ gevestigden „ „ „ „ „ 49,58
„ vertrokkenen „ „ „ „ „ 53,26

Woningen.

Aantal bij de woningtelling October 1919 : 142.073, waarvan onbewoond 471 ; op 1 Januari 1921 : 149.162; hofjeswoningen 1.551.

Verkiezingen.

a. Kiezers.

1920/1921	Mannen	Vrouwen	Totaal
Tweede Kamer.	158.066	179.136	337.202
Provinciale Staten	154.010	175.806	329.816
Gemeenteraad	151.844	173.628	325.472
1921/1922. (Voorloopige cijfers van 22 Maart 1921).			
Tweede Kamer	169.573	191,941	361,514

b. Stemmingen.

Partijen	Stemming voor de verkiezing van leden voor: Tweede Kamer op 3 Juli 1918	Provinciale Staten op 3 April 1919	Gemeenteraad op 22 Mei 1919
Socialistische partij........	3.802	3.492	3.708
Middenstandspartij	3.473	2.136	2.122
Politiepartij	327	—	—
Plattelandspartij	185	—	—
Soc. Dem. Arbeiderspartij. .	33.411	34.434	35.241
S.D. partij later Comm. partij	14.058	4.559	14.289
Anti-revolutionnaire Staatsp.	7.919	8.026	8.992
Bond van Christen-socialisten	630	—	—
Liberale Unie.............	5.524	7.737	7.559
Verb. t. Dem. v. d. Weermacht	627	—	—
Bond van Vrijliberalen	5.881	3.575	7.976
J. Stoffel.................	235	—	—
Christelijk-Historische Unie.	3.862	9.387	5.403
Algemeene Staatspartij. . ..	1.767	—	2.535
Bond v. Christen-Democraten	3.036	2.778	753
Neutrale partij............	1.632	—	—
Plattelandspartij	85	—	—
Christelijk Sociale partij....	342	383	—
Economische Bond	8.518	3.231	2.714
Van der Meulen	169	—	—
R. K. Staatspartij	19.047	17.811	19.361
Vrijzinnig-Democr. partij ..	9.169	9.346	10.562
Nat. Bond v. Protest. kiezers	—	350	—
Totaal........	123.699	107.245	121.215

Bestuur der gemeente 1921.

Burgemeester, voorzitter van den gemeenteraad (salaris *f* 25.000).
Gemeenteraad : 45 leden (presentiegeld, totaal begrooting 1921 *f* 16.500), waarvan 6 wethouders (salaris elk *f* 8000). Raadscommissies 18. Ambtenaren van den Burgerlijken Stand 46.

Aantal vastaangestelde ambtenaren en werklieden op 1 Januari 1921.

Tak van dienst	Ambtenaren op jaarloon		Ambtenaren op weekloon		Werklieden (vaste en jeugdige)
	M.	V.	M.	V.	
Arbeidsbeurs	38	21	—	2	6
Arbeidsbureau	16	5	—	—	—
Archief	20	3	—	—	2
Armenraad	17	7	—	—	—
Bad-, Wasch- en Zweminricht.	27	14	—	—	140
Begraafplaatsen	12	—	7	—	—
Beursbelasting	15	—	—	—	—
Bioscoopcommissie	2	1	—	—	—
Brug-, sluis- en havengelddienst	147	—	—	—	—
Bouw- en Woningtoezicht.	51	6	—	—	—
Brandweer	421	—	—	—	—
Burgerlijk Armbest. Armenhuis	26	6	—	—	12
Burgerlijk Armbest. Burger-weeshuis	13	6	—	5	9
Burgerlijk Armbest. Huisz. Armen en Wed. hof	94	16	—	—	7
Burgerlijk Armbest. Stadsbestedelingen	11	14	—	3	1
Electriciteitswerken	278	7	—	—	1368
Gasfabrieken	378	4	—	1	1491
Geneeskundige Dienst	117	63	—	—	21
Gezondheidsdienst	98	3	—	—	7
Girokantoor	117	11	—	—	1
Handelsinrichtingen	88	1	3	—	197
Havendienst	51	—	—	—	—
Inrichting v. Uniformkleeding	6	—	—	—	27
Kindervoeding- en kleeding	6	3	—	—	30
Transport	2049	191	10	11	3319

Tak van dienst	Ambtenaren op jaarloon		Ambtenaren op weekloon		Werklieden (vaste en jeugdige)
	M.	V.	M.	V.	
Transporteeren	2049	191	10	11	3319
Levensmiddelendienst	19	2	—	—	4
Marktwezen	19	1	1	—	—
Musea	22	1	—	—	14
Onderwijs	1686	1528	12	—	50
Ontvanger	8	—	—	—	—
Politie	2176	15	—	—	9
Publieke Werken	304	14	—	—	939
Quarantaine Inr. „Zeeburg”	16	7	—	2	6
Secretarie	512	114	—	—	37
Stadsbank van leening	97	2	—	1	1
Stadsdrukkerij	20	2	3	—	118
Stadsreiniging	99	4	—	—	1213
Telefoon	161	415	—	—	497
Tram	308	18	—	—	3461
Veemarkt en Abattoir	48	—	—	—	59
Veren	7	—	—	—	163
Vischvoorziening	6	—	—	—	13
Waterleidingen	212	8	—	—	283
Woningdienst	58	21	—	—	60
Ziekenhuizen (Gemeente)	198	345	3	188	428
Totaal	8025	2688	29	202	10.674
Aantal tijdelijke ambtenaren	1310	1580	20	133	—
Arbeidsreserve	—	—	—	—	2352
Totaal	13.603		384		13.026

Financiën der gemeente.

Inkomsten (begrooting 1921) : Ontvangsten uit vroegere diensten *f* —,—; gemeente-eigendommen en bezittingen (w.o. de uitkeeringen van de gemeentebedrijven) *f* 17.484.972 ; belastingen en heffingen (w.o. schoolgelden) *f* 49.953.505; ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten *f* 15.431.665; buitengewone *f* 4.370.557, totaal *f* 87.240.699.

Uitgaven (begrooting 1921) : Kosten van huishoudelijk bestuur *f* 2.671.557, invordering en heffing *f* 2.024.731 (w.o. teruggaaf); onderhoud van gemeente-eigendommen en uitgaven voor gemeentebedrijven *f* 5.962.090; openbare veiligheid, verlichting en brandweer *f* 9.890.765; gezondheidspolitie *f* 6.848.241 ; onderwijs *f* 15.341.364 armwezen *f* 12.991.552; renten en aflossingen *f* 17.804.000; pensioenen en wachtgelden *f* 1.797.000; andere *f* 2.894.677; buitengewone *f* 4.370.557; onvoorziene *f* 4.644.165; totaal *f* 87.240.699.

Per hoofd der gemiddelde bevolking werd in 1919 *ontvangen* aan : opcenten grondbelasting *f* 1,12; opcenten personeeele belasting *f* 4,38; opcenten dividend- en tantièmebelasting *f* 1,94; inkomstenbelasting *f* 38,86; andere belastingen *f* 3,86; heffingen (zonder schoolgeld) *f* 3,18; uitkeering van het Rijk *f* 3,82, inkomsten van gemeente-bezittingen *f* 8,37, bijdrage van het Rijk in de door de Gemeente geleden oorlogsschade *f* 21,92, verschillende ontvangsten *f* 2,34.

Per hoofd der gemiddelde bevolking werd in 1919 *uitgegeven* aan : huishoudelijk bestuur *f* 3,56, invordering belastingen *f* 1,59, onderhoud gemeente-eigendommen *f* 9,07, politie *f* 7,74, bouw- en woningtoezicht *f* 0,72, brandweer *f* 1,61, verlichting *f* 1,18, gezondheidspolitie *f* 4,14, voorbereidend onderwijs *f* 1,07, lager onderwijs *f* 8,14, middelbaar onderwijs *f* 1,57, gymnasium *f* 0,19, universiteit *f* 1,45, kweekschool *f* 0,08, subsidiën aan inrichtingen van onderwijs *f* 0,96, armwezen *f* 15,74, renten *f* 9,04, aflossingen *f* 3,09, pensioenen en wachtgelden *f* 0,87, algemeen crediet in verband met de tijdsomstandigheden *f* 14,06, andere uitgaven *f* 3,90, onvoorziene uitgaven *f* —.—.

Crisisuitgaven (rekening 1919) : Voorziening met levensmiddelen en brandstoffen *f* 1.481.656; voorkoming en behandeling van ziekten *f* 822.860; werkloosheidszorg *f* 113.607; Armenzorg *f* 70.000; Bevordering van Woningbouw *f* 50.000; subsidie Steuncomité

f 1.353.753; andere uitgaven *f* 1.246.519; in totaal *f* 5.138.395.
Totaal in 1918 : *f* 5.345.223; in 1917 : *f* 1.669.704; in 1916 : *f* 1.433.835; in 1915 : *f* 1.399.680; in 1914 : *f* 450.374.

Kosten voor de gemeente van de voorziening der ingezetenen met gedistribueerde en andere levensmiddelen, kleeding, brandstoffen en verlichtingsartikelen in 1919 : *f* 4.104.660; in 1918 : *f* 3.598.249; in 1917 : *f* 2.030.250; in 1916 : *f* 684.468.

Gemeenteschuld.

Bedrag der uitstaande leeningen op 1 Januari 1920 :

voor productieve doeleinden	*f* $128.598.479,49^{5}$
voor improductieve doeleinden..............	„ $60.627.620,50^{5}$
Totaal	*f* 189.226.100.—

Op 1 Januari 1921 :

Oud-Amsterdam : *f* 762.000 à 2 %; *f* 5.974.550 à $2^{1}/_{2}$ %, *f* 29.563.200 à 3 %, *f* 34.151.700 à $3^{1}/_{2}$ %, *f* 44.505.000 à 4 %, *f* 35.262.000 à $4^{1}/_{2}$ %, *f* 24.000.000 à 5 %, 10.140.000 à $5^{1}/_{2}$ %, *f* 5.400.000 à 6 %, *f* 5.059.000 à 7 %, totaal *f* 194.817.450.

Overgenomen schulden : Nieuwer-Amstel *f* 85.350, Buiksloot *f* 130.950, Ransdorp *f* 52.300, Watergraafsmeer *f* 1.754.160, Sloten *f* 1.294.290, Nieuwendam *f* 111.960.

Totaal *f* 198.246.460.

Bouw- en Woningtoezicht 1920.

Vergunning verleend tot het oprichten van 1320 perceelen met 3847 woningen; tot het veranderen, uitbreiden of vernieuwen van 573 perceelen; tot oprichten van kleine of tijdelijke gebouwen 489 maal; tot het maken van loozingsinrichtingen 165 maal.

Voltooid : de oprichting van 321 perceelen met 739 woningen, de verandering, vernieuwing of uitbreiding van 365 perceelen, de oprichting van 390 kleine of tijdelijke gebouwen, het aanbrengen van 169 loozingsinrichtingen, het verrichten van 187 kleine werken, vallende onder art. 17 der Bouwverordening.

Gesloopt : 132 perceelen met 101 woningen.

Aanschrijving aan eigenaars en gebruikers 633, *ingekomen aanvragen Hinderwet* 605, *ingekomen klachten* 4731.

Bedrijvigheid in de bouwvakken (31 Dec. 1920). Aantal bouwwerken in verbouwing en in uitvoering: bij de Gemeente 783 (0 noodwoningen, 762 gemeentewoningen), bij woningbouwvereenigingen 747, bij particulieren 212, totaal 1742.

Aantal arbeiders daarbij werkzaam: bij de Gemeente 1638 (0 bij de noodwoningen, 474 bij de gemeentewoningen), bij woningbouwvereenigingen 1116, bij particulieren 1466, totaal 4220.

Woningdienst 1920.

Vermeerdering na aftrek van de vermindering van het aantal woningen 716.

Aantal woningen op 1 Januari 1921: 149.162.

Het tekort aan woningen bedroeg, volgens de berekening der „methode van Halle" (zie de toelichting op deze berekening in het Statistisch Maandbericht 1920, bladz. 39) op het einde van 1918: 15.708; op het einde van 1919: 16.765; op het einde van 1920: 19.991.

Onderzoek en beschrijving van woningen: 9172.

Klachten over woninggebruik: 748.

Onbewoonbaar verklaard: 0 woningen.

Van het aantal pasgehuwden ging in 1920 bij anderen inwonen:

In Februari van de 440, 264 of 60,0 %
„ Mei „ „ 490, 268 of 54,7 %
„ Augustus „ „ 482, 290 of 60,2 %
„ November „ „ 447, 296 of 66,2 %.

Bouw van Gemeentewoningen.

In *aanbouw* op 31 Dec. 1920: 630 woningen in den Buiksloterham, 259 in de Afrikaansche buurt, 328 in de Spaarndammerbuurt en 358 semi-permanente woningen in den Noorder IJpolder.

Gebouwd in 1920: 123 permanente woningen.

In *voorbereiding* op 31 Dec. 1920: ± 2172 permanente woningen, benevens een 1000 tal semi-permanente woningen in den Noorder IJpolder.

Woningbouwvereenigingen.

(31 Dec. 1920).

A. *Arbeiderswoningen.*

Aantal Woningwet-vereenigingen: 37, waarvan 15 vereenigingen welke woningen gebouwd of in aanbouw hebben. Andere woning-

bouwvereenigingen, welke gebouwd hebben met Rijks- of Gemeentegeld : 2.

Aantal woningen van bovengenoemde vereenigingen : in exploitatie 6680 en Amsterdamsch Tehuis voor Arbeiders; in aanbouw 2529; gereed voor uitvoering 5864 en in voorbereiding ± 3291 en een tehuis voor lieden in weduwenstaat.

Voorschotten : toegekend aan Woningwet-vereenigingen door de Gemeente en voor het grootste gedeelte ook door het Rijk *f* 82.006.500.

B. *Middenstandswoningen.*

Aantal woningen in aanbouw 366, gereed voor uitvoering 849 en in voorbereiding ± 1427 woningen.

Voorschotten : toegekend voor den bouw van deze woningen door Gemeente en voor het grootste gedeelte ook door het Rijk *f* 15.025.677.

Woningbeurs. 1920.

Stadskwartieren	Ingeschreven woningen	Afgeschreven woningen	Op 31 Dec. nog te huur staand
Binnenstad.	1026	1027	—
Tusschen IJ en H. de Grootgr.	798	798	—
Tusschen H. de Grootgr. en Vondelpark.	526	526	—
Tusschen Vondelpark en Boerenwetering.	155	155	—
Tusschen Boerenwetering en Amstel.	455	456	1
Tusschen Amstel en IJ....	865	865	—
Benoorden het IJ.	1025	1025	—
Geheele stad. ...	4850	4852	1

Bovendien werden ingeschreven 14 en afgeschreven 14 woningen met winkel of andere bedrijfsruimte.

In 1920 werden 4918 woningen aangemeld en 4922 afgemeld. 13.081 maal werd aan de woningbeurs geïnformeerd naar te huur zijnde woningen.

Amsterdamsch tehuis voor Arbeiders.

Aantal plaatsen in 1920 : 350 welke het geheele jaar door bezet waren. Aantal verblijfdagen ± 128.100. Gemiddeld aantal personen per dag, aan welke door het restaurant voedsel werd verstrekt : 600. Gemiddelde prijs van een portie voedsel : 40 cent.

Exploitatie. Uitgaven : Onderhoud *f* 3.880,67, verwarming en verlichting *f* 16.154,05[5], salaris en loonen *f* 32.748,50, afschrijving inventaris *f* 4.420,28, annuïteit voorschot der gem. Amsterdam *f* 36.309, overige *f* 19.822,23[5], totaal *f* 113.334,74.

Ontvangsten : Huren *f* 100.884,70, overige *f* 3.277,09. Nadeelig saldo *f* 9.172,95.

Huurcommissies. 1920.

a. Werkzaamheden Huurcommissiewet.

Aantal zaken in 1920 aanhangig gemaakt: 46.911, gedane uitspraken 37.337, uitspraken meegedeeld aan de verhuurders 36.504, waarvan bij 17.445 de huurverhooging werd toegestaan, bij 974 afgewezen en bij 17.862 gedeeltelijk toegestaan. Aantal zaken, op 1 1 Januari 1921 nog aanhangig: 22.851.

b. Werkzaamheden Huuropzeggingswet.

Aantal ingekomen verzoekschriften 10.248, ingetrokken verzoekschriften 2131, gedane uitspraken 7979.

Aantal *uitspraken* aan verhuurders medegedeeld, waarbij : niet ontvankelijk verklaring uitgesproken 390, verzoek afgewezen 1292, huurtijd verlengd met beneden 1 mnd. 29, 1—3 mnd. 366, 3—6 mnd. 956, 6 mnd. 4698, totaal 7731.

Aantal *beroepen*, ingesteld door : huurder 570, verhuurder 855, beiden, 10.

Erfpachten.

Tot einde 1920 waren uitgegeven : terreinen voor bebouwing met woon- en winkelhuizen 535.082 M^2., canon *f* 759.671,02[5]; terreinen bestemd voor groente- en fruitmarkt 2988 M^2., canon *f* 5620,65; terreinen behoorende tot de handelsinrichtingen 58.504[5] M^2., canon *f* 35.273,22[5]; terreinen voor verschillende doeleinden 1.460.561 M^2., canon *f* 527.216,81. Totaal, na vermeerdering en vermindering in verband met plaats gehad hebbende mutaties : 2.067.156 M^2., canon *f* 1.272.224,16, voor 3463 perceelen.

Waterleidingen.

Aantal abonnementen 1 Januari 1921 : ten behoeve van huiselijk gebruik (niet over den meter), duinwater 39.570, duin- en vechtwater 1102, vechtwater 273, bronwater 2767, bron- en vechtwater 30, samen 43.742; voor industrieele doeleinden (over den meter), duin-, vecht- en bronwater 6577; totaal abonnementen 50.319.

Aantal watermeters 1 Januari 1921 : op de duinwaterleiding 5891; op de vechtwaterleiding 1008, op de bronwaterleiding 193, samen 7092.

Afgeleverde hoeveelheid water 1920 : duinwater 18.304.560 M^3., vechtwater 4.729.608 M^3., bronwater 1.000.837 M^3., samen 24.035.005 M^3.

Dagverbruik 1920. Gemiddeld : duinwater 47.274 M^3., vechtwater 12.919 M^3., bronwater 2.736 M^3., samen 62.929 M^3. Maximum : D. 61.260, V. 17.474, B. 3.910. Minimum : D. 35.300, V. 6.375, B. 2.098. Gemiddeld gebruik per dag per hoofd : D. 72.7, V. 19.9, B. 4.2 L.

Lengte der hoofdbuisleidingen 1 Januari 1921: duinwater 503.612 M., vechtwater 304.283 M., bronwater 57.191 M., samen 865.086 M.

Baden : D. 4775, V. 994, B. 1670.

Closets en urinoirs : D. 60.625, V. 7959, B. 7426.

Openbare urinoirs : D. 2, V. 92.

Openbare drinkfonteinen : D. 44, B. 1.

Drinkfonteinen voor dieren : D. 12.

Brandleidingen : D. 37, V. 270, B. 8, samen 315.

Brandkranen : D. 1106, V. 4796, B. 244, samen 6146.

Uitgaven (begrooting 1921) : Algemeene exploitatie *f* 1.032.755,45 onderhoud leidingen *f* 273.300.—, pompstations *f* 1.423.250.—, werkplaatsen *f* 11.300.—, uitkeeringen aan de gemeente en reserve *f* 1.409.074,05, samen *f* 4.149.679,50. (Rekening 1919) Reserve *f* —.— uitkeering aan de gemeente *f* 1.189.948,56^5, Rente en aflossing *f* 913.400,53.

Inkomsten (begrooting 1921) : Waterlevering *f* 3.330.100.—, meterhuur *f* 58.000.—, overige *f* 11.579,50, baten te verkrijgen uit tariefsverhooging *f* 750.000.—, samen *f* 4.149.679,50.

Gas.

Aantal gasmeters 1 Januari 1921 : Gewone meters (tusschenmeters niet medegerekend) 52.867, muntgasmeters 89.983; benevens in de gemeente Landsmeer 3 gewone en 19 muntgasmeters.

M^3. gas 1920: gemaakt 65.243.083, afgeleverd 65.217.923. Over den gewonen meter 31.088.463, over den muntmeter 28.031.636. Per dag afgeleverd maximum 216.841, minimum 130.924, gemiddeld 178.229.

Lengte van het buizennet 1 Jan. 1921 : hoofdleiding in Amsterdam ten Z. van het IJ 439.155 M., ten N. van het IJ 27.783 M., (persbuis) voorm. gasl. Sloten 4856 M., in de voorm. gemeente Sloten 28.896 M., in de voorm. gemeente Watergraafsmeer 14.547 M., in de voorm. gemeente Buiksloot 3457 M., in de voorm. gemeente Nieuwendam 2677 M., in het geannexeerde gedeelte van Oostzaan 650 M., in de gemeente Landsmeer 300 M., zinkers in Amsterdam ten Z. van het IJ 2.526 M., ten N. van het IJ 340 M., in de voorm. gemeente Nieuwendam 20 M., in de voorm. gemeente Buiksloot 48 M., totaal 525.255 M.

Uitgaven (begrooting 1921) : Algemeene onkosten *f* 2.578.200, fabricatie *f* 12.906.400, onderhoud *f* 1.100.000, gasmeters, fitterij *f* 661.900, rente *f* 880.760, afschrijving *f* 1.518.219,93, diversen *f* 258.771,07, buitengewone uitgaven *f* 915.000, samen *f* 20.819.251. (Rekening 1919), uitkeering aan de Gemeente *f* —.—, uitbreiding *f* 324.860,38[5], nadeelig saldo *f* 2.596.499,41.

Inkomsten (begr. 1921) : Opbrengst gas *f* 14.813.100, bijproducten en afval *f* 4.748.300, meterhuur *f* 342.600, openbare gasverlichting *f* 250.—, rente *f* 1.—, buitengewone ontvangsten *f* 915.000, samen *f* 20.819.251.

Electriciteit.

Aantal installaties 31 Dec. 1920: gewone installaties 16.194, muntinstallaties 102.761; totaal 118.955; electromotoren ? met ? P.K. *Stroomlevering* 1920 : licht, kracht enz. 98.464.111 K.W.U., tram 12.239.883, totaal 110.703,994 K.W.U.

Uitgaven : (begrooting 1921) Algemeene kosten *f* 1.443.000, kosten van stroomopwekking *f* 9.690.001, meters en transformatoren *f* 125.000, onderhoud *f* 900.000, openbare verlichting *f* 636.500, uitkeeringen aan de Gemeente en reserve *f* 8.809.500, buitengewone uitgaven *f* 2.000.000, totaal *f* 23.604.001, (rekening 1919) uitkeering aan de gemeente *f* 760.951,66,[5] reserve *f* 156.223,52, uitbreiding 6.176.465,12[5].

Inkomsten (begrooting 1921) : Ontvangsten uit stroomlevering 20.620.500, andere *f* 983.501, buitengewone ontvangsten *f* 2.000.000, samen *f* 23.604.001.

Straten, bruggen, parken.

Oppervlakte der wegen 31 December 1920: bestraat 4.219.169, asphalt-rijwegen 111.730, asphaltvoetpaden 21.753, houtbestrating 39.248 M^2.,

Aantal bruggen op 31 December 1920: draaibruggen 18, basculebruggen 15, ophaalbruggen 28, vaste bruggen 250, totaal 311.

Beplantingen in 1919: Nieuw geplant 546 boomen, verwijderd: 270 gestorven boomen. Voor het onderhoud der parken en plantsoenen en voor het uitvoeren van nieuwe werken werden door de Stadskweekerij afgeleverd 913 boomen, 11.987 bloemheesters, 345 dekheesters, 875 geënte heesters, 2580 groenblijvende heesters, 350 klimplanten, 1873 rozenstruiken, 89.863 potplanten, 22.295 voorjaarsplanten, en 2340 vaste planten.

Parken September 1920: Oppervlakte 121.58.25 H.A., waarvan Vondelpark 48.05, Oosterpark 13.01.50, Westerpark 5.8, Sarphatipark 4.31.5, Volewijkspark 11.78, IJ-bosch 28.80.65 H.A.

Uitgaven (begrooting 1921): Kosten bestrating *f* 1.455.800, onderhoud wegen en wandelplaatsen *f* 57.500, plantsoenen *f* 448.600, bruggen *f* 490.000, uitbreiding beplantingen *f* 3000.

Openbare verlichting.

(1 Jan. 1921).

Gewone Openbare Verlichting: 8281 electrische lampen met een gemiddelde sterkte van 131 N.K. per lamp en 36 gaslantaarns.

Bijzondere Openbare Verlichting (Verlichting van markten tijdens de avondmarkturen en z.g.n. abonnementslichten): 115 electrische lampen met een gemiddelde sterkte van 576 N.K. per lamp en 20 gaslantaarns.

Kosten (begrooting 1921): *f* 1.216.500.

Gem. Belastingen en heffingen.

Inkomstenbelasting 1919/20. Aantal aanslagen 164.849, bruto-inkomen *f* 489.192.750, belastbaar inkomen *f* 367.809.289,80, heffing laagste 7.28 %, hoogste 11.7 % van de toenemingen. Bedrag der kohieren *f* 32.250.585,94.

Straatgeld 1919. Aanslagen 43,573. Bedrag der kohieren *f* 1.171.685,05.

Hondenbelasting 1919. Aantal honden à *f* 10 : 482; à *f* 6 : 2649; à *f* 3 : 7177; à *f* 2 : 585; samen 10,703. Opbrengst *f* 42,844.—.

Vergunningsrecht 1919/20. Vergunningen op 31 December 1919 1064, maximum te verleenen 1046, bijzondere vergunningen 12, opbrengst *f* 144.370,34.

Belasting op openbare vermakelijkheden 1919. Verkochte toegangsbewijzen 10.905.424. Opbrengst vaste schouwburgen *f* 856.876,14, andere *f* 375.723,75^5, samen *f* 1.232.599,89^5. Restitutiën *f* 104.414,70.

Havengeld 1919. Zeeschepen aantal 2363 (w. o. 830 visschersvaartuigen) met inhoud 6.371.912 M^3., opbrengst *f* 239.799,11. Rivier- en binnenvaartuigen 52.342, inhoud 5.299.034 M^3., opbrengst *f* 246.622,10. Totaal vaartuigen : 54.705, inhoud 11.670.946 M^3., opbrengst *f* 486.421,21.

Schut-, brug- en veergeld 1919. Schutgeld *f* 93.295,68, bruggeld *f* 18.598,15, veergeld *f* 4295, samen *f* 116.188,83.

Beursbelasting 1919. Abonnementen 2883, entrées 214.644. Ontvangsten abonnementen *f* 111.833, entrées *f* 82.230,15, samen *f* 194.063,15.

Marktgelden 1919. Dagmarkten *f* 14.152,55, weekmarkten *f* 2.567,85, brandstoffenmarkt *f* 6.256,82, aardappelenmarkt *f* 10.598,39, melkmarkt *f* 2.512,61, fruit- en groentenmarkt *f* 69.851,85, boom- en bloemmarkt *f* 1.657,25, vischmarkt *f* 549,46, overige markten *f* 13.147,50, totaal *f* 121.294,28.

Veemarkt en abattoir 1919. Slachtgeld *f* 204.803,50, keur- en slachtloon *f* 17.381,60, markt- en halgeld *f* 37.083,85, overige *f* 46.820,07, totaal *f* 306.089,02.

Leges 1919. *f* 91.170.

Gebruik van gemeentegrond en -water 1919 *f* 520.898,63.

Handelsinrichtingen 1919. Kranen en mastbokken *f* 114.486,24, opslaggelden *f* 145.040,45, samen *f* 259.526,69.

Ledigen van beerputten en beerriolen, aanleg en onderhoud van huisriolen, ophalen van haardasch, enz. 1919 : *f* 121.355,65^5.

Begraafplaatsen 1919. *f* 56.040,30.

Schoolgelden 1919. Voorbereidend onderwijs *f* 12.557,57; lager onderwijs *f* 593.022,17^5; middelbaar onderwijs *f* 244.512,01; hooger onderwijs *f* 297.887,64; samen *f* 1.147.979,39^5.

Gezondheidsdienst 1919. Keuring van levensmiddelen *f* 18,75 ontsmetten *f* 27.632,25.

Opcenten grondbelasting 1919. Gebouwd (40) *f* 719.119,59, ongebouwd (10) *f* 2.455,87.
Opcenten personeele belasting 1919. (50—141) *f* 2.827.902,64.
Opcenten op de dividend- en tantième-belasting 1919 *f* 1.250.000.

Rijksbelastingen.
1918/1919.

Grondbelasting. Gebouwde eigendommen: belaste perceelen 47.244, onbelastbare perceelen 1027.

Ongebouwde eigendommen: belaste perceelen 50.314, onbelastbare perceelen 3189.

Opbrengst: gebouwde eigendommen *f* 2.143.046, ongebouwde eigendommen *f* 29.717, totaal *f* 2.172.763.

Personeele belasting. Aantal perceelen belast naar de huurwaarde 113.164, naar het meubilair 47.899, aantal belaste haardsteden 77.472. Belasting werd betaald voor 13.040 dienstboden, 585 paarden, 23.096 rijwielen en 226 motorrijtuigen. Opbrengst *f* 2.540.423.

Vermogensbelasting. Aantal aangeslagenen: 9.309. Opbrengst *f* 572.409.

Inkomstenbelasting. Aantal aangeslagenen 125.066 (waarvan 123.856 in het Rijk gevestigde physieke personen). Opbrengst *f* 12.902.903 (waarvan *f* 6.729.619 van in het Rijk gevestigde physieke personen).

Verdedigingsbelastingen [1]). Aantal aangeslagenen: belasting Ia en b 13.581, belasting II 46.488.

Opbrengst: belasting Ia en b *f* 3.642.567, belasting II *f* 5.552.463.

Totale opbrengst der belastingen *f* 27.383.528.

Amsterdam, in 1918 uitmakende 9.5 % der gemiddelde bevolking

---

[1]) Met ingang van 1 Mei 1916 worden als tijdelijke crisisbelastingen geheven: een verdedigingsbelasting 1a, tot gelijk bedrag als de vermogensbelasting in hoofdsom; een verdedigingsbelasting Ib, van de aangeslagenen in de vermogensbelasting met een vermogen boven *f* 50.000; een verdedigingsbelasting II van de physieke personen binnen het Rijk wonende, wier belastbaar zuiver inkomen, na de vermindering voor minderjarige kinderen, *f* 1200 of meer bedraagt.

van Nederland, droeg bij in de Grondbelasting 10.9 %, in de Personeele belasting 14 %, in de Vermogensbelasting 10.5 %, in de Inkomstenbelasting 15.6 %, in de Verdedigingsbelastingen Ia en Ib 12.8 %, in de Verdedigingsbelasting II 14.9 %, in alle belastingen te zamen 14.3 %.

Militie, Landweer en Landstorm. 1920.

Militie.

Ingeschreven werden 6649; hiervan:

Vrijgesteld wegens eigen vrijwilligen dienst 91, broederdienst 1574, aanwezigheid van in hetzelfde jaar geboren broeders 14, (voor één jaar) wegens bekleeden van of opgeleid worden tot geestelijk ambt enz. 73, (voor goed) 13, (voor één jaar) wegens kostwinnerschap 276, (voor goed) geene; *uitgesloten* (voor goed) 23, (voorloopig) 30; *ongeschikt* wegens lichaamsgebreken 737, te klein 71; *afgeschreven* wegens woonplaats in de koloniën 2; overleden 7.

Overblijvende lotelingen 3738.

De lotelingen der lichting 1921 van N°. 1—2578 werden ter inlijving bij de militie bestemd. De overigen, van 2579—3738 blijven buiten oproeping.

Ingelijfd (lichting 1920) 2737, waarvan 2605 bij de militie te land, 77 bij de zeemilitie en 55 als vrijwilliger.

Achtergebleven lotelingen 143; nog vrijgesteld, uitgesloten en overleden 38. Getal dienstplichtigen, dat ter inlijving bestemd was 2918. Wegens Landstorm-broederdienst werden nog vrijgesteld 223.

Aantal vergoedingen aan kostwinners 335.

Inkwartiering: officieren 10, manschappen 250.

Landweer.

De militielichting 1914 ging naar de Landweer over. De dienstplichtigen der landweerlichtingen 1916*b* en 1916*c* werden 31 Juli 1920 ontslagen.

Aantal vergoedingen aan kostwinners daalde, tengevolge van het vertrek met klein verlof van landweerplichtingen, van 22 tot 5.

Landstorm.

Ingeschreven 3191, bestemd voor ongewapenden dienst en 3904 zoowel voor gewapenden als ongewapenden dienst.

Aantal vergoedingen aan kostwinners daalde, tengevolge van het vertrek met klein verlof van landstormplichtigen, van 39 tot 21.

Rechterlijke Macht.

Hof. President 1, vice-presidenten 2, raadsheeren 9, plaatsvervangers 4, openbaar ministerie 3 met 2 klerken, griffiers 3 met 4 klerken, deurwaarders 3.

Rechtbank. President 1, vice-presidenten 5, rechters 22, plaatsvervangers 9, openbaar ministerie 7 met 4 klerken en 5 schrijvers, griffie 22 met 14 klerken, schrijvers 10, deurwaarders 14.

Kantongerecht. Rechters 5, plaatsvervangers 22, openbaar ministerie 5, griffie 13, klerken 20, deurwaarders 4.

Balie. Aantal bij het Hof ingeschreven advocaten 247, advocaten en procureurs 201.

Notarissen 67.

Beëedigde translateurs 81.

Voogdijraden. 1920.

Ontzet uit de ouderlijke macht 35 vaders, 36 moeders en uit de ouder-voogdij 48 personen. Ontheven uit de ouderlijke macht 19 vaders, 19 moeders en uit de ouder-voogdij 34 personen. Ontheven uit de voogdij : 4 personen. Deze maatregelen kwamen ten goede aan 271 kinderen.

Gevangenissen.

Strafgevangenis. Op 1 Jan. 1920 aanwezige veroordeelden 156 M., 29 V., aantal verblijfdagen in 1919 60.346, ziektedagen 160.

Huis van bewaring. Op 1 Jan. 1920 aanwezige gedetineerden 127 M., 12 V., aanwezige veroordeelden 85 M., 5 V. Gijzeling in 1919 wegens schulden 22.

Faillissementen. 1920.

Uitgesproken faillissementen : van te Amsterdam gevestigde natuurlijke en rechtspersonen 249, van buiten Amsterdam in het arrondissement gevestigde natuurlijke en rechtspersonen 50.

Vernietigd 27, opgeheven 71, beëindigd door accoord 15, door vereffening 76.

Aantal ingewilligde verzoeken inzake de Uitstelwet van 1914 : 0.

Bureau's voor rechtskundige hulp.
1920.

Bureau voor rechtskundige hulp aan on- en minvermogenden.

Aantal zittingen 273, bezoeken 17166, zaken verwezen naar advocaat of zaakwaarnemer 205, afdoeningen met advies 4183, minnelijke schikkingen 473, nieuwe zaken 8002.

Amsterdamsche Bestuurdersbond.

Aantal zittingen 742, bezoeken 5590, adviezen 6467, behandelde zaken 1377.

Vereeniging Samenwerking en Ons Huis [1]).

Aantal zittingen 80, bezoeken 873.

Bureau van consultatie bij het gerechtshof.

Aantal zittingen 94, behandelde gevallen 2054.

Toevoegingen van een advocaat: in civiele zaken 683, in strafzaken 210, totaal 893.

Gemeentelijk Scheidsgerecht. 1920.

Aantal malen, dat de tusschenkomst van het scheidsgerecht werd ingeroepen: 78, waaronder niet begrepen de 8-Juni-stakers en 23 geheel gelijksoortige zaken tegen schoonmaaksters in het Wilhelmina-gasthuis.

Straf opgeheven 11 maal, gehandhaafd 26 maal, lichtere straf 37 maal, zwaardere straf 4 maal.

Uitspraken naar de strafmaat: geen straf 11, schriftelijke berisping 3, $^1/_2$ dag schorsing 15, 1 dag schorsing 11, schorsing van meer dan 1 dag 17, terugzetting 6, ontslag 15.

Politie.

Strafbare feiten ter kennis gekomen van de politie in 1920: misdrijven tegen de openbare orde 23, misdrijven tegen het openbaar gezag 186, misdrijven tegen de zeden 165, beleediging 221, mis-

---

[1]) Beide gedurende de maand Augustus gesloten.

drijven tegen de persoonlijke vrijheid 10, misdrijven tegen het leven 28, mishandeling 262, diefstal en strooperij 4938 (waarvan rijwieldiefstallen 897), verduistering 411, bedrog 333, vernieling enz. van goederen 80, heling 54, scheepvaartmisdrijven (desertie) 33, andere 203, bedelarij en landlooperij 17, dronkenschap 3100, andere 1003, overtredingen arbeids- en veiligheidswet 75, drankwet 121, motor- en rijwielwet 2940, distributiewet 31, andere 2709; overtredingen politieverordening 6839; totaal der strafbare feiten 23.797.

Naar de bureau's geleid in 1920 verdacht van diefstal of ander misdrijf 5105, wegens straatschenderij 379, zwervende en verdwaalde kinderen 324, *assistentie verleend* 5041 maal, waarvan 1053 maal bij brand; *hulp verleend bij ongevallen op den openbaren weg* 3100 maal; *drenkelingen* gered 414.

Ingeschreven 7350 personen als houder van rijtuigen of handkarren, 6500 als bestuurder van trekdieren.

Uitgaven (begr. 1921): Jaarwedden *f* 6.148.830, kleeding en uitrusting *f* 311.652, hulpmiddelen ten dienste der politie *f* 202.500, onderhoud lokalen vuur en licht *f* 210.983, overige *f* 125.501, totaal *f* 6.999.466.

Brandweer.

Materieel: paarden 20, slangen 23.785 M., auto-slangenwagens 3, kolen- en slangenwagens 3, gereedschapswagens 2, verlichtingswagens 2, transportwagens 4 (waarvan 1 auto), koolzuurspuiten 10 (waarvan 7 auto's), spuit- en slangenwagens voor 1 paard 4, voor 2 paarden 2, stoomspuiten 13 (waarvan 4 auto's en 2 drijvende), hydraulische injectorspuiten 5, mechanische ladders 3, dienstrijtuigen 5 (waarvan 3 auto's). Telegraafstations 15, brandschellen 525, waarvan 365 publieke en 160 particuliere, 139 huismelders.

Gebouwen: Hoofdwachten 4, hulpwachten 4, posten 5, samen 13.

Branden 1920: Kleine 699, middelsoort 25, groote 1, schoorsteenbranden 598, totaal 1323. Alarmeeringen 2357. Oorzaak van branden: petroleum 35, gas 29, electriciteit 14, acetyleengas —. Aantal menschen bij brand omgekomen 4.

Kosten (begrooting 1921): Jaarwedden *f* 1.289.520, overige *f* 385.278, samen *f* 1.674.798.

Kerkelijke gemeenten.

1920.

Kerkelijke gemeenten	Gebouwen voor godsdienstoef.	Dienstdoende leeraren of geestelijken
Nederd.-Hervormde Gemeente..	15 [1]	30
Waalsch- „ „	2	4
English Episcopal Church.	1	1
„ Reformed „	1	1
Remonstr.-Geref. Gemeente....	1	2
Oud-Gereformeerde Kerk......	1	1
Gereformeerde Kerk	8	12 [2]
Gereformeerde Kerk Overtoom	2	2
Christelijk Geref. Gemeente. ...	1	1
Evangelische Gemeente........	1	1
Evang.-Luthersche Gemeente ..	2	6
Herst.-Evang.-Luth. Gemeente..	1	4
Vereenigde Doopsgez. Gemeente	2	4
Roomsch-Katholieke Kerk.....	30	119
Oud-Bisschoppelijke Klerezie ..	2	2
Nederl.-Israël. Hoofdsynagoge..	8	3
Port.-Israël. Gemeente	1	2
Gemeente v. Gedoopte Christ...	1	1
Totaal...........	80	196

Bovendien wordt in verschillende andere gebouwen godsdienstoefening gehouden.

[1]) Waarvan 1 buiten gebruik.
[2]) Waarvan 2 in missionnairen dienst.

Wetenschappelijke- en kunstgenootschappen.

1920.

Wetenschap in het algemeen.

Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Vereeniging Secties voor wetenschappelijken arbeid. Amsterdamsche Universiteits-Vereeniging. Vereeniging „Volksuniversiteit". Vereeniging tot bevordering van wetenschap onder de Katholieken in Nederland. Vereeniging „Geloof en Wetenschap". Vereeniging „Het Leesmuseum". Leesmuseum voor vrouwen.

Wiskunde en Natuurwetenschap.

Vereeniging voor de Verzekeringswetenschap. Vereeniging voor Levensverzekering. Vereeniging van Wiskundige Adviseurs bij Ned. Maatschappijen van Levensverzekering. Wiskundig Genootschap. Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. Nederlandsche Vereeniging voor economische Geographie. Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging. Koninklijk Zoölogisch Genootschap „Natura Artis Magistra". Vereeniging „Artisfonds". Nederlandsche phytopathologische Vereeniging.

Geneeskunde.

Genootschap voor Natuur-, Genees- en Heelkunde. Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. Geneeskundige Kring. Nederlandsche Gynaecologische Vereeniging. Vereeniging „het Nederlandsch Kankerinstituut". Vereeniging tegen de Kwakzalverij. Keel-, neus- en oorheelkundige vereeniging. Vereeniging voor onderwijzers en artsen. Geneeskundige vereeniging tot bevordering van het Ziekenhuiswezen. Sociaal-medische vereeniging van Democratische Geneesheeren. Ned. Bond voor Ziekenverpleging.

Letterkunde.

Vereeniging „Het Bilderdijk-museum". Vereeniging „Het Multatuli-museum". Vereeniging „Het Vondel-museum". Alliance rançaise. Società „Dante Alighieri". Cercle français des étudiants de l'Université. Vereeniging „Het Nederlandsche lied". Kunstkring „De Violier". Ned. Vereeniging voor Letterkundigen. Afdeeling Amsterdam der Vereeniging voor Wijsbegeerte. Genootschap voor zuivere rede.

Sociale Wetenschap.

Vereeniging voor de Staathuishoudkunde en de Statistiek. Het Nederlandsche Instituut voor crisis-onderzoek. Nederlandsche Werkloosheidsraad. Sociaal-democratische Studieclub. Centraal Bureau voor Sociale Adviezen. Nationale Vrouwenraad voor Nederland. Nederl. Paedologische Vereeniging.

Geschiedenis en Oudheidkunde.

Vereeniging Amstelodamum. Stichting Amstelkring. Koninklijk Oudheidkundig Genootschap. Vereeniging voor Nederlandsch Luthersche Kerkgeschiedenis. Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor munt- en penningkunde. Vereeniging Scheepvaartmuseum.

Beeldende en toegepaste kunst.

Maatschappij Arti et Amicitiae. Vereeniging St. Lucas. Vereeniging ,,De Onafhankelijken". Stichting Rembrandthuis. Vereeniging tot het vormen van een openbare verzameling van heden. daagsche kunst. Vereeniging tot bevordering van Grafische kunst. Vereeniging voor leeraren in het Schoonschrijven. Nederlandsche Vereeniging voor teekenonderwijzers. Genootschap Architectura et Amicitia. Maatschappij tot bevordering der bouwkunst. Vereeniging voor Ambachts- en nijverheidskunst. Vereeniging ,,Kunst aan het volk". Nederl. Vereeniging Schoonheid in opvoeding en onderwijs. Hollandsche Kunstenaarskring. Vereeniging ,,Heemschut".

Tooneel.

Koninklijke Vereeniging ,,Het Nederlandsch Tooneel". Nederlandsch Tooneelverbond. Vereeniging tot beoefening van vocale en dramatische kunst.

Toonkunst.

Maatschappij tot bevordering der Toonkunst. Maatschappij ,,Caecilia". Wagnervereeniging. Vereeniging voor Nederl. Muziekgeschiedenis. Nederlandsche Koorvereeniging. Nederlandsch Muziekpaedagogisch verbond. Vereeniging tot verbetering van den volkszang. Nederlandsche Opera-Vereeniging. Algemeene Nederlandsche Toonkunstenaars-Vereeniging. Concertgebouw-sextet. Madrigaal-Vereeniging. Christelijke Oratoriumvereeniging. Koninklijke Oratoriumvereeniging. R. K. Zangvereeniging ,,Arti et Religioni".

Christelijke Zangvereeniging „Excelsior". Zangvereeniging „De Stem des Volks". Koninklijke liedertafel „Apollo". Mannenkoor „Caecilia". Mannenkoor „Kunst na Arbeid". Liedertafel „De Vereenigde Zangers". Studentenmuziekgezelschap „Sweelinck".

Volksontwikkeling.

Centrale Vereeniging voor openbare leeszalen en bibliotheken. Vereeniging voor Volksbibliotheken. Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Vereeniging „Ons Huis".

Andere vereenigingen.

Koloniaal Instituut. Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten. Maatschappij voor den Werkenden Stand.

Leeszalen en Bibliotheken.

Administratieve en Statistische Bibliotheek, Stadhuis. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. Stichting Amstelkring. Architectura et Amicitia. Arti et Amicitiae. Rijksacademie van Beeldende Kunsten. Rectoraat des Begijnhofs. Bilderdijk-Museum. Vereeniging tot bevordering van de belangen des boekhandels. Maatschappij tot bevordering der bouwkunst. Christian Science Reading room. Nederl. Diamantbewerkersbond. Doctrina et Amicitia. Bibliotheek en Archiefkamer der Vereenigde Doopsgezinde Gemeenten. Collectie van Eeghen (Jan Luyken). Vereeniging voor den Effectenhandel. Geloof en Wetenschap. Bibliotheek van het Gerechtshof en Praktizijns-Societeit. Nederlandsche Handels-Maatschappij. Vereeniging „Hou en Trouw". Bibliotheek „Ons Huis", thans filiaal der „Openbare Leeszaal". Koloniaal Instituut. R. K. Bibliotheek van „De Krijtberg". Leesmuseum. Leesmuseum voor vrouwen. *Openbare Leeszaal en Bibliotheek* (met Blindenbibliotheek, Technische Afdeeling, Handels-economische Bibliotheek en Openbare Muziekbibliotheek). Vereeniging voor Levensverzekering. Hersteld Evangel. Luthersche Gemeente. Filiaal-inrichting van het Koninkl. Meteorologisch Instituut. Multatuli-Museum. Leesinrichting Mij tot Nut van 't Algemeen. Patrimonium. Christelijke Volksbibliotheek. Phytopathologisch Laboratorium „Willie Commelin Scholten". Portugeesch Israëlietisch Seminarium „Ets Haim". 's Rijks Prentenkabinet. Schoolmuseum. Historische Verzameling der Schutterij. Centraal-Bureau voor Sociale Adviezen.

Theosofische Bibliotheek. Koninkl. Vereeniging Ned. Tooneel. Tooneelschool. Muziekbibliotheek Mij tot Bev. der Toonkunst. Typographische Bibliotheek. *Bibliotheek der Universiteit*, (waarin opgenomen: Bibliotheca-Rosenthaliana, Vondel-museum). Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. Evangelisch-Luthersch Seminarium. Genootschap tot Zedelijke verbetering van Gevangenen. Remonstrantsche Kerk. Koninkl. Nederl. Aardrijksk. Genootschap. Koninkl. Oudheidkundig Genootschap. Wiskundig Genootschap. Maatschappij tot bevordering der Toonkunst. Vereeniging voor Ned. Muziekgeschiedenis. Paedagogische Bibliotheek. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde. Algem. Pharmaceutische Bibliotheek. Genootschap voor Munt- en Penningkunde. Evangelische Maatschappij. Ned. Gynaecolog. Vereeniging. Vereeniging voor Verzekeringswetenschap. Bibliotheek van „De Vrije Gemeente". Museum Willet-Holthuysen. Zoölog. Genootschap „Natura Artis Magistra". Zuid-Afrikaansche Bibliotheek.

Gebruik van eenige bibliotheken in 1920.

a. Openbare leeszaal en bibliotheek.

Aantal bezoeken. Algemeene leeszaal 72.106, couranten- en tijdschriften-leeszaal 56.202, inlichtingenbureau 32.307, technische afdeeling 13.650, handelseconomische bibliotheek 8763, totaal 183.028.

Aantal uitgeleende boeken: 66.278. Blindenboeken 1516, muziekwerken 7086.

Afd. „Ons Huis : Aantal bezoeken 4284, aantal uitgeleende boeken 24.285.

Aantal boekwerken, brochures, enz. (op 31 Dec. 1920): 45.000, tijdschriften 780.

b. Universiteitsbibliotheek.

Aantal bezoeken: Bureau en leeszaal 44.181, studiezaal 53.454, Bibliotheca Rosenthaliana 2.163, Vondelmuseum 444, des avonds 8.437, totaal 108.679. Maximum per dag 599.

Geraadpleegde boeken: 236.172, handschriften: 2.363, kaarten: 3.215.

Uitgeleende boeken: 25.979, handschriften 174, kaarten 18.

Aantal werken: aanwezig op 31 Dec. 1920: boekwerken 964.113, tijdschriften 3.512, brochures, pamfletten enz. 90.491.

c. Overige bibliotheken.

Instellingen	Uitgeleende boeken	Bezoeken	Aantal werken aanwezig op 31 Dec. 1920	
			Boek-werken	Tijd-schrift.
Kon. Academie v. Wetensch.......	1.408	395	23.000	—
's Rijks Prentenkabinet	—	2.310	15.592	59
Mij. tot Nut van 't Algemeen	28.783	4.190	13.845	62
Centr. Bur. v. Soc. Adviezen	1.029	74	23.985	745
Mus. Willet-Holthuysen	—	230	4.252	18
Ver. St.-Vinc. à Paulo	180.053	—	36.140	12
Koning Willemshuis	2.949	511	2.426	32
Oosterspeeltuin	9.123	—	3.250	32
Artis-bibliotheek	408	1.041	6.381	375
Adm. en Statist. bibl. ten Stadhuize	4.032	2.510	28.900	154
Vrije Universiteit	412	291	9.930	65
Ned. Theosofische Vereeniging	2.375	1.396	7.184	52
Vrije Gemeente	1.991	1.000	3.134	—
Hervormde Stadszending	23.849	—	4.523	—
Koloniaal Instituut	1.549	883	1.073	—
Gemeente Archief................	177 [1])	1.418	—	—

Musea en Hortus Botanicus.

1920.

Rijksmuseum bezocht door 180.884 personen, Stedelijk Museum, Medisch Pharmaceutisch Museum, Museum Tijdmeetkunde en Bilderdijkmuseum pl.m. 100.000, Sophia-Augusta-stichting 403, Museum Fodor 357, Museum Willet-Holthuijsen 558, Stichting Rembrandt-huis 1509, Vondelmuseum 444, Stichting Amstelkring 1906, Veiligheidsmuseum 15.784, Schoolmuseum 3537, Museum voor de studie van gevangeniswezen en dwangopvoeding —. Hortus-Botanicus 6252.

[1]) Stukken.

Schouwburgen, concert- en tooneelzalen, enz. 1921.

Aantal schouwburgen 9, bioscooptheaters 27, concertzalen 4, variëteiten-theater 1, panorama 1, sportpark 1, aquarium 1, gezelschapslokalen 27, samen 71. Bovendien 227 huizen waar piano-, orgel- en harmoniemuziek wordt gemaakt.

Bezoek in 1920.

Verkochte Toegangsbewijzen	Schouwb., Variété's, Sportterrein, enz.	Bioscopen
tot en met 10 cent	222.933	144.500
11—25	361.029	914.190
26—50	938.897	2.609.746
51—75	375.776	1.160.772
76—100..................	526.674	661.119
f 1.01—*f* 1.50	564.355	263.323
meer dan *f* 1.50	1.136.614	91.199
Totaal	4.126.278	5.844.849

Coöperatie. 1919.

Coöperatieve instellingen te Amsterdam.

a *Verbruiks-coöperaties :* 32.
Winkelvereenigingen 12, aankoop diverse levensmiddelen 10, bakkerijen 3, melkinrichtingen 2, vleeschhouwerijen 2, keukens 2, kleeding 1.

b *Productie-coöperaties :* 17.
Verkeer 2, bouwbedrijf 4, diverse 11.

c *Spaar-, crediet- en andere vereenigingen tot onderlingen bijstand :* 8
Spaarbanken 2, zekerheidsstellingen 5, begrafenisvereeniging 1.

d *Bouwvereenigingen :* 3.

e *Inkoopver. v. Winkeliers* (Middenstandsver.) : 3.

Van deze instellingen zijn 9 aangesloten bij den Amsterdamschen Coöperatieven Raad.

Onderwijs.

a. Analphabeten.

Van de 6822 in 1920 gehuwde paren konden bij 2 de man, bij 25 de vrouw, bij 1 beiden niet schrijven.

b. Voorbereidend onderwijs.

Openbaar :

Aantal scholen : (1 Jan. 1920) 28.
Aantal leerlingen : 6799.
Onderwijzend personeel : 270, waaronder 65 helpsters.

Bijzonder :

Aantal scholen met gemeentesubsidie : 25.
Aantal leerlingen : 3514.
Onderwijzend personeel : 124, waaronder 17 helpsters.

c. Lager onderwijs.

Openbaar :

Aantal scholen (15 Jan. 1920) : Gewoon lager onderwijs voor jongens en meisjes 139, uitgebreid lager onderwijs 1e klasse voor meisjes 14, voor jongens 13, voor meisjes en jongens 39, uitgebreid lager onderwijs 2e klasse voor jongens 2, voor meisjes 2, voor jongens en meisjes 6, Leerschool bij de Kweekschool, Scholen voor M. U. L. O. 8. Samen 224.

Bovendien 8 avondcursussen in de Fransche, 2 in de Duitsche, 17 in de Engelsche taal, 33 Herhalingsscholen en 3 Avondscholen voor schipperskinderen.

Aantal leerlingen (15 Jan. 1920) : scholen voor gewoon lager onderwijs 41.830, scholen voor uitgebreid lager onderwijs 1e klasse 15.510, idem 2e klasse 1.814, Leerschool bij de Kweekschool 225, scholen voor M. U. L. O. 1.952, totaal 61.331.

Openbare Huishoudscholen (cursus Febr.-Aug. 1920) : 339 leerlingen.

Avondcursussen : in het Fransch 751, in het Duitsch 67, in het Engelsch 1.706, samen 2.524 leerlingen.

Onderwijzend personeel (1 Jan. 1920) : Scholen voor gewoon lager onderwijs 1.392, scholen voor uitgebreid lager onderwijs 1e klasse 498, idem 2e klasse 80, scholen voor M. U. L. O. 98, Leerschool bij de Kweekschool 10, vakonderwijzers 72, vakonderwijzeressen 356, totaal 2.506.

Bijzonder:

Aantal scholen (15 Jan. 1920): Scholen voor gewoon lager onderwijs 45, scholen voor uitgebreid lager onderwijs 31, scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs 27, totaal 103. Hiervan waren diaconiescholen 10, weeshuizen en gestichten 6, vereenigingen 84, door de onderwijzers zelf opgericht 3.

Aantal leerlingen (15 Jan. 1919): Scholen voor gewoon lager onderwijs 12.599, scholen voor uitgebreid lager onderwijs 8.229, scholen voor meer uitgebreid lager onderwijs 5.869, totaal 26.697 leerlingen, (op 15 Jan. 1920): diaconiescholen 3.038, scholen in weeshuizen en gestichten 259, scholen van vereenigingen 22.980, scholen door de onderwijzers zelf opgericht 177, totaal 26.454 leerlingen.

Op 1 Januari 1919 gingen 6.242 leerllngen op scholen waar het onderwijs ook kosteloos wordt verstrekt.

Onderwijzend personeel (1 Jan. 1920): Hoofden 103, onderwijzers 340, onderwijzeressen 454, vakonderwijzers 18, vakonderwijzeressen 66, totaal 981.

d. Herhalingsonderwijs en onderwijs voor volwassenen.

Openbaar:

Aantal scholen (15 Jan. 1920): 15 voor jongens en 18 voor meisjes.

Aantal leerlingen (15 Jan. 1920): jongens 1926, meisjes 1719, samen 3645.

Gem. avondscholen voor schipperskinderen (15 Jan. 1920): 3.

Aantal leerlingen (15 Jan. 1920): 152.

Bijzonder:

Avondschool voor volwassenen (gesubsidieerd door de gemeente).

Aantal leerlingen (15 Jan. 1920): mannelijke 134, vrouwelijke 30, samen 164.

Aantal overige bijzondere scholen (15 Jan. 1920): 9 voor jongens, 4 voor meisjes, 4 voor jongens en meisjes.

Aantal leerlingen (15 Jan. 1920): jongens 835, meisjes 283, samen 1118.

e. Opleiding voor onderwijzer.

Openbaar:

Aantal scholen: Kweekschool der gemeente, normaalschool voor teekenonderwijzers van het Rijk.

Aantal leerlingen (1919): Kweekschool afd. A: M. 23, V. 91, samen 114, afd. B (hoofdakte en andere akten) M. 97, V. 71, samen 168. Rijksnormaalschool 44.

Bijzonder:

Scholen: Kweek- en normaalscholen 10. *Aantal leerlingen:* mannelijke 131, vrouwelijke 345, samen 476.

Vormscholen voor onderwijzeressen aan bewaarscholen 3. *Aantal leerlingen* 131.

f. Middelbaar onderwijs.

Openbaar:

Aantal scholen: Van de gemeente: H. B. S. met 5-jarigen cursus 4, voor meisjes 1, met 3-jarigen cursus 6, Handelsscholen 2, Openbare huishoudscholen 2, samen 15. Van het Rijk: Oefenschool bij de Normaalschool, School voor kunstnijverheid en Kweekschool voor vroedvrouwen.

Aantal leerlingen (1919): H. B. S. met 5-jarigen cursus 892, voor meisjes 311, H. B. S. met 3-jarigen cursus 1952, Handelsscholen 318, Openbare huishoudscholen 371, Oefenschool —, Kunstnijverheidsschool 53, Kweekschool voor vroedvrouwen 25. Totaal 3922.

Onderwijzend personeel: gemeente 242, Rijk 28.

Bijzonder:

Aantal scholen: Bijzondere middelbare scholen 6, ambachts-, industrie- en teekenscholen 17, huishoudscholen 2, zeevaartscholen 3, andere vak- en avondscholen 20, scholen voor blinden, spraakgebrekkigen en achterlijken 5, totaal 53, waarvan gesubsidieerd door de gemeente 36.

Aantal leerlingen (1919): Bijzondere middelbare scholen 753, ambachts-, industrie- en teekenscholen 4.398, huishoudscholen 825, zeevaartscholen 559, andere vak- en avondscholen 6.378, scholen voor blinden, spraakgebrekkigen en achterlijken 891, totaal 13.804.

Onderwijzend personeel: 908.

g. Hooger onderwijs.

Openbaar:

Gymnasium: Leerlingen (1919) M. 161, V. 126, samen 287. Onderwijzend personeel 24.

Universiteit. Studenten (Studiejaar 1919/1920): geneeskunde 608 M. 68 V., godgeleerdheid 18 M. 6 V., letteren en wijsbegeerte 161 M. 79 V., rechtsgeleerdheid 234 M. 34 V., wis- en natuurkunde 265 M. 87 V., samen 1286 M. 274 V. Toehoorders 206. Aantal hoogleeraren 64, lectoren 7, privaat-docenten 32.

Bijzonder:

Gymnasia 2 met 289 leerlingen, Vrije Universiteit met 186 studenten, seminaria 4 met 77 studenten, totaal 552 leerlingen

h. Lycea.

Aantal leerlingen: Lyceum voor meisjes 83, het Amsterdamsche lyceum 135 j. en 91 m., samen 226. Bovendien 1 toehoorder.

i. Kunstonderwijs.

Openbaar:

Rijks-academie van beeldende kunsten met 74 leerlingen.

Bijzonder:

Teekenschool „Henrick de Keijser" met 173, Tooneelschool met 18, Conservatorium en Muziekschool, Maatsch. v. Toonkunst met 538 leerlingen, School voor vocale en dramatische kunst?, Voortgezet en hooger bouwkunstonderricht van „Architectura et Amicitia" met 48 leerlingen.

k. Volksuniversiteit.

Aantal toehoorders 4446, aantal docenten 39.

Kosten van het onderwijs.

(volgens rekening 1919).

Voorbereidend onderwijs.

Uitgaven: jaarwedden, pensioenen, onderhoud, leermiddelen, enz., *ƒ* 325.609,91, overige *ƒ* 249.385,17, totaal *ƒ* 574.995,08.

Ontvangsten: ƒ 14.076,50^5.

Zuivere kosten: ƒ 560.918,57^5.

Subsidies a/h. bijz. voorber. onderwijs: *ƒ* 190.326,52.

Totale kosten: ƒ 751.245,19^5.

Lager onderwijs.

Uitgaven: jaarwedden, pensioenen enz. *ƒ* 7.119.299,73, onderhoud, verlichting, verwarming, schoonhouden *ƒ* 975.298,14, leermiddelen *ƒ* 351.280,27^5, kweekschool voor onderwijzers *ƒ* 138.600,91, herhalingsonderwijs en cursussen in vreemde talen *ƒ* 200.016,22^5, openbare huishoudscholen *ƒ* 94.208,87^5, hygiënisch en geneeskundig schooltoezicht *ƒ* 123.493,82^5, spraakonderwijs *ƒ* 8.306,35^5, schoolvoeding en -kleeding *ƒ* 318.348,05^5, belooningen en eereblijken *ƒ* 14.794,25^5, overige *ƒ* 811.011,21, totaal *ƒ* 10.154.657,85^5.

Ontvangsten : Schoolgelden *f* 593.029,47^{5}, bijdragen van het Rijk *f* 3.275.719,95, overige *f* 77.707,04^{5}, totaal *f* 3.946.456,47.
Zuivere kosten : f 6.208.201,38^{5}.
Uitgaven voor het bijzonder onderwijs *f* 190.721,68.
Totale kosten : f 6.398.923,06^{5}.

Middelbaar onderwijs.

Uitgaven : Jaarwedden, pensioenen, leermiddelen, enz. *f* 1.277.857,56^{5}, overige *f* 87.256,97^{5}, totaal *f* 1.365.114,54.
Ontvangsten : f 247.720,82^{5}.
Zuivere kosten : f 1.117.393,71^{5}.
Uitgaven voor het bijzonder middelbaar onderwijs *f* 655.810,81^{5}.
Totale kosten : f 1.773,204,53.

Hooger onderwijs.

Uitgaven : Universiteit *f* 1.230.921,96^{5}, gymnasium *f* 158.080,72, pensioenen, toelagen enz. van het personeel der beide inrichtingen *f* 31.579,12^{5}, overige *f* 144.648,79^{5}, totaal *f* 1.565.230,60^{5}.
Ontvangsten : schoolgelden *f* 297.868,74^{5}, rijks- en provinciale bijdragen *f* 13.000.—, overige *f* 17.201,95, totaal *f* 328.070,69^{5}.
Zuivere kosten : f 1.237.159,91.
Uitgaven voor het bijzonder hooger onderwijs *f* 20.563,59.
Totale kosten : f 1.257.723,50.

Totale zuivere kosten.

Voorbereidend onderwijs *f* 751.245,19^{5}, lager onderwijs *f* 6.398.923,06^{5}, middelbaar onderwijs *f* 1.773.204,53, hooger onderwijs *f* 1.257.723,50, totaal *f* 10.181.096,29, (*f* 15,77 per hoofd der bevolking).

Kosten van het bouwen, inrichten en meubileeren van nieuwe scholen.

Voorbereidend onderwijs *f* 3.535,99, lager onderwijs *f* 183.805,79^{5}, middelbaar onderwijs *f* 56.191,65^{5}, hooger onderwijs *f* 147.951,29, totaal *f* 391.484,73.

Koninklijke Akademie van Wetenschappen.

1920.

Afdeeling voor de wis- en natuurkundige wetenschappen : gewone leden 48, rustende leden 13, correspondeerende leden 2, correspondenten in de overzeesche bezittingen 14, buitenlandsche leden 25.

Afdeeling van de taal-, letter-, geschiedkundige en wijsgeerige wetenschappen : gewone leden 46, rustende 11, correspondeerende 1, correspondenten 7, buitenlandsche leden 21.

Periodieke Pers.

Aantal periodieken, verschijnende te Amsterdam 1 Jan. 1921 : driemaal per dag 2, tweemaal per dag 5, één maal per dag 12, tweemaal per week 6, wekelijks 139, elke 14 dagen 14, 1 maal per 3 weken 1, tweemaal per maand 21, maandelijks 99, tienmaal per jaar 2, tweemaandelijks 4, driemaandelijks 7, half jaarlijks 2, eenmaal per jaar 1, zesmaal per twee à drie jaar 1, periode onbekend of ongeregeld 48, totaal 364.

Kamers van Arbeid.

Aantal 9, elk bestaande uit 5 patroons, 5 werklieden en een secretaris.

Aantal kiezers in 1921.

Kamer van Arbeid voor:	Patroons	Werklieden
Bouwbedrijven	1140	6092
Metaal- en houtbewerking	804	5936
Confectiebedrijven	583	2896
Voedings- en genotmiddelen	972	4987
Tabaksindustrie	74	656
Drukkersbedrijven	413	2682
Handels-, crediet- en verzekeringswezen	4956	11921
Logement- en koffiehuishoudersbedrijf	391	1253
Kleinhandel	1923	3985
Totaal	11.256	40.408

Haventoezicht.

1920.

(Contrôle op de naleving der Stuwadoorswet).

Zeeschepen bezocht 626, gegeven voorschriften en aanwijzingen 698, aantal schepen waarop aanmerkingen gemaakt werden 369.

Totaal aantal taken 1.550.682; gemiddeld aantal werklieden per werkdag 4936.

Aantal opgemaakte *processen-verbaal* 8.

Stuwadoorsondernemingen op 1 Maart 1921 : 91, uitgegeven arbeidskaarten voor havenarbeiders voor het tijdvak 1920-21 : 7147.

Nijverheid en Arbeid

Aantal personen, werkzaam in fabrieken met 25 of meer arbeiders.

Groep No.	Omschrijving der Groep	Op 1 Februari 1920
1	Aardewerk, glas, kalk, enz.	239
2	Diamant e.a. edelsteenen	11.176
3	Boek- en steendrukkerijen	3.666
4	Bouwbedrijven	409
5	Chemische nijverheid	1.281
6	Hout-, kurk- en stroobewerking	1.866
7	Kleeding en reiniging	10.369
8	Kunstnijverheid	—
9	Leder, wasdoek en caoutchouc	142
10	Oer, steenkolen en turf	—
11	Metaalbewerking	} 11.471
12	Vervaard. van stoom- en and. werkt.	
13	Scheepsbouw, verv. van rijtuigen	
14	Papier	1.324
15	Textiel-nijverheid	323
16	Verv. van gas en electriciteit	1.653
17	Bereiding v. voedings- en genotmidd.:	
	a Bakkerijen	359
	b Graanmalerijen en andere meelfabrieken	338
	c Zuivelinrichtingen	158
	d Tabaks- en sigarenfabrieken	1.047
	e Overige	4.279

Ongevallen aangegeven bij de Rijksverzekeringsbank (1918): 9863, waarvan 23 met doodelijken afloop.

Aantal stoomketels op 1 Januari 1920 in gebruik voor industrieele doeleinden 504 in 251 inrichtingen, met een gezamenlijk verwarmingsoppervlak van 40.245,91 M^2.

Aantal gasmotoren in gebruik op 1 Jan. 1920 : 18 bij 17 inrichtingen met 173 paardekrachten.

Aantal electrische motoren in gebruik op 1 Jan. 1916 : aangesloten bij de Gem. Electriciteitswerken 7246 met 30.154 P.K.

Aantal vergunningen, verleend krachtens de Hinderwet in 1920 : voor oprichting 334, idem voor een proeftijd 5, geweigerd 6, nadere voorwaarden opgelegd 2.

Aanbestedingen.

Bedrag waarvoor in 1920 werken werden aanbesteed: door het gemeentebestuur *f* 7.641.259, door spoorwegmaatschappijen *f* 6.424,921, door particulieren *f* 1.372.060, door Woningbouwvereenigingen *f* 12.576.743, door het Rijk *f* 956.573, totaal *f* 28.971.556.

Aanbestedingen van openbare werken voor de gemeente [1]).

In 1919 betaald :

Openbare :		
Aanleg terreinen, wegen, bruggen en riolen....	*f*	220.747,33^{5}
Haven- en handelsinrichtingen..............	,,	291.949,19^{5}
Gemeentebedrijven....................	,,	204.958,20
Onderwijs	,,	—
Reiniging..........................	,,	148.113,05
Politie en Brandweer	,,	—
Gasthuizen.........................	,,	374.035,73
Woningbouw........................	,,	3.408.065,84
Andere	,,	88.347,69^{5}
Onderhandsche :		
Aanleg van wegen, bruggen, riolen...........	*f*	1.299.949,19
Haven- en handelsinrichtingen..............	,,	509.282,76
Gemeentebedrijven	,,	942.739,18
Onderwijs	,,	557.451,68^{5}
Reiniging..........................	,,	—
Politie en Brandweer	,,	4.165.—
Gasthuizen.........................	,,	131.740,74
Woningbouw........................	,,	136.456,22^{5}
Andere............................	,,	15.142,72^{5}
Totaal........	*f*	8.333.144,55

---

[1]) Behalve aanbestedingen, die op loopende rekening worden betaald.

Vakvereenigingen 1920.

Bedrijven	Op 1 Januari 1920 Vereenigingen	Op 1 Januari 1920 Leden
a **Van personen in het vrije bedrijf.**		
I. *Werklieden.*		
Diamantbewerking	6	11.213
Drukkersbedrijven	9	4.304
Bouwbedrijven	23	8.870
Hout-, kurk- en stroobewerking	7	2.786
Kleeding en reiniging	11	4.276
Metaalbewerking, machinefabricage, enz.	10	7.066
Bereiding van voedings- en genotmiddelen	21	6.121
Visscherij, handel en verkeer	24	15.127
Vrije beroepen	2	703
Huiselijke diensten	4	359
Losse werklieden, fabrieksarbeiders	6	3.178
Bedrijf onbekend	2	236
Overige	9	946
Totaal	134	65.185
II. *Niet-werklieden.*		
Bouwbedrijven	4	606
Chemische nijverheid	3	174
Metaalbewerking	2	263
Visscherij, handel en verkeer	16	11.197
Verzekeringswezen	4	313
Vrije beroepen	6	472
Verpleging	4	654
In dienst van een kerkgenootschap	1	64
Totaal	40	13.743
b **Van personeel in openbare diensten.**		
Visscherij, handel en verkeer	17	5.579
Onderwijs	23	3.606
In dienst van Staat, Provincie of Gemeente	65	20.318
Totaal	105	29.503
Totaal generaal	279	108.431

Werkstakingen en uitsluitingen.

1919.

Aantal stakingen : 104 (waaronder niet de 4 solidariteitsstakingen). Aantal stakers daarbij betrokken ± 18.249. Verloren arbeidsdagen : ± 252.546. 24 stakingen werden ten gunste der werklieden beslist, 26 ten nadeele der werklieden, 48 werden geschikt, 1 staking bleef onbeslist, van 5 stakingen bleef de uitslag onbekend.

Aantal uitsluitingen : 3, waarvan 2 in de bouwvakken en 1 in den scheepsbouw.

Werkloosheid.

1920.

Beroepen	Op 100 leden der vakvereenigingen waren werkloos in de laatste week der maand :			
	Maart	Juni	Sept.	Dec.
Bouwvakarbeiders	9.8	10.0	2.5	15.2
Typografen	0.5	0.6	0.8	0.5
Metaalbewerkers	2.8	2.2	3.1	3.9
Sigarenmakers	53.2	41.6	29.8	39.3
Handels- en kantoorbed.	3.0	2.8	1.5	1.9
Bakkers	2.5	1.0	1.0	1.1
Slagers	8.4	3.1	3.1	5.2
Meubelmakers	2.7	1.2	3.0	7.4
Diamantbewerkers	33.7	72.3	53.2	70.0
Machinisten en stokers	—	—	—	—
Transportarbeiders	7.5	3.4	5.0	5.0
Fabrieksarbeiders	1.2	0.6	3.4	5.0
Andere categorieën	5.9	0.2	—	2.5
Alle vereenigingen (*met* diamantbewerkers)	13.2	18.2	13.9	19.2
Alle vereenigingen (*zonder* diamantbewerkers)	6.6	5.7	4.4	7.7

Werkloosheidsverzekering.

1920.

(Voorloopige cijfers).

Categorieën	Totaal der Uitkeeringen	Subsidie volgens Werkloosheids-besluit		Extra-kosten Werkloosheidsverzekerings-noodwet	
		Gem.	Rijk	Gemeente	Rijk
	f	*f*	*f*	*f*	*f*
Bouwvakarbeiders......	166.488,95	100.000	100.000	79.598,70	197.866,93
Metaalbewerkers	81.225,44	14.000	14.000	3.622,37^{5}	17.510,69
Fabrieksarbeiders	54.067,76^{5}	6.000	6.000	2.706,01^{5}	6.860,73^{5}
Meubelmakers	32.179,05	6.500	6.500	3.172,15	23.399,75
Sigarenmakers	207.312,62^{5}	5.000	5.000	53.788,14	148.314,15
Bakkers	8.101,15	3.000	3.000	987,07^{5}	1.263,67^{5}
Slagers	6.362,20	3.000	3.000	1191,97^{5}	1.380,72^{5}
Kantoorbedienden......	5.303,15	5.000	5.000	231,48^{5}	587,86^{5}
Diamantbewerkers	2.700.366,62	130.000	130.000	93.907,77^{5}	134.292,67^{5}
Transportarbeiders	235.144,86^{5}	40.000	40.000	4.811,72^{5}	104.218,81^{5}
Typografen............	4.235.82	2.000	2.000	—.—	168,48
Andere categorieën	8.217,60	8.150	8.150	845,75	5.134,25

Arbeidsbeurs.

Vakafdeeling	Aanbiedingen	Aanvragen	Plaatsingen
Bakkersbedrijf	5.732	4.508	4.462
Binnenscheepvaartbedrijf	6.068	2.736	2.604
Handels- en Kantoorpersoneel	9.239	3.909	2.472
Hotel- en Café-Restaurantbedrijf....	6.585	5.090	3.686
Houtbewerking (waaronder behangers stoffeerders, enz.)................	2.246	1.123	829
Metaalbedrijf	8.991	2.881	2.408
Schildersbedrijf	3.430	1.967	1.965
Bouwbedrijf	15.956	3.641	3.197
Werklieden zonder vakkennis	18.580	7.075	5.668
Dienstboden	1.842	4.990	599
Schoonmaaksters en waschvrouwen	39.498	34.693	30.663
Vrouwelijk kleedingbedrijf	1.861	1.406	729
Overige mannelijke beroepen	7.005	1.438	1.005
Overige vrouwelijke beroepen	4.432	2.284	905
Totaal	131.465	77.741	61.192

Beurzen.

1920.

(Groote koopmansbeurs en Korenbeurs)

Toegangsbewijzen : jaarkaarten 2.531, halfjaarlijksche 223, maandkaarten 396, entrée's 177.075, na sluiting 32.059.

Opbrengst der kaarten en entrée's *f* 237.803,50.

Exploitatie Beursgebouw (begrooting 1921). *Ontvangsten :* Huren, retributiën en belasting *f* 382.287,50, overige *f* 2.736, samen

f 385.023,50. *Uitgaven :* personeel *f* 36.031,17, onderhoud, schoonmaak, verwarming, verlichting *f* 67.601, grondlasten enz. *f* 6.500, invordering beursbelasting *f* 17.100, rente en afschrijving *f* 250.991,75[5], andere *f* 3.831,83, samen *f* 382.055,75[5].

Kamer van Koophandel en Fabrieken.

Aantal kiezers 1920/21 2602.

Aantal leden 25 en de secretaris.

Aantal vaste commissiën 8, voor het verslag, de haven- en handelsinrichtingen, financieele en belastingzaken, nijverheid, het consulaatwezen, de posterijen en de telegraphie, het spoorwegverkeer, de waterwegen.

In-, uit- en doorvoer in 1920.

Groepen	Invoer	Uitvoer	Doorvoer	Totaal
	In tonnen van 1000 K.G.			
1. Dieren en dierlijke producten	10.729	34.189	12.353	57.271
2. Plantaardige voortbrengselen	361.556	128.083	85.718	575.357
3. Mineralen, metalen en niet in andere groepen opgenomen fabrikaten daarvan	568.170	327.062	89.246	984.478
4. Meel en meelfabrikaten	21.671	54.997	13.446	90.114
5. Chemische producten, geneesmiddelen, verfwaren en kleurstoffen	20.821	16.468	17.964	55.253
Transporteeren	982.947	560.799	218.727	1.762.473

Groepen	Invoer	Uitvoer	Doorvoer	Totaal
	In tonnen van 1000 K.G.			
Per transport	982,947	560.799	218.727	1.762.473
6. Olie, hars, was, pek, teer en distillatieproducten van teer, fabrikaten van deze stoffen, n. a. g.	224.432	64.647	12.363	301.442
7. Hout en fabrikaten van hout en dergelijke stoffen, meubelen v.a.s	368.187	13.592	7.716	389.495
8. Huiden, vellen, leder, lederwerk en schoenw.	5.578	3.230	2.005	10.813
9. Garens, touw en touwwerk, weefsels en stoffen, kleederen en modewaren	17.134	15.584	2.250	34.968
10. Aardewerk, porselein, pottenbakkerswerk, gebakken steen en andere kunststeen ..	46.704	10.771	2.341	59.816
11. Glas	508	4.228	3.155	7.891
12. Papier.	17.665	74.362	8.391	100.418
13. Voedings- en genotmiddelen, niet genoemd in de groepen 1, 2, 4 en 6	254.160	162.305	82.962	499.427
14. Rijtuigen, voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen.	3.719	6.514	535	10.768
15. Andere goederen. ...	21.049	26.976	7.998	56.023
Totaal	1.942.083	943.008	348.443	3.233.534

Groothandel 1920.

Entrepôts : Gemeentelijk handels-entrepôt 1 Januari 1920. Totale belegbare ruimte 67.369 M². Verhuurd 37.136 M²., onder Magazijnmeesters 30.233 M². Aanvoer van de voornaamste artikelen in K.G. (1919): ruwe suiker 18.805.306, geraffineerde suiker 1.487.858, muscaatnoten en foelie 437.101, kruidnagelen 106.374, peper 134.235, thee 19.717.391, gember 144.871, honing 209.282, krenten 158.200, rozijnen 1.686.484, versche en gedroogde vruchten 381.894, binnenlandsch gedistilleerd 3.174.937 L., wijn 3.659.062 L.

Petroleum-entrepôt. Aangevoerd in 1920 Amerikaansche olie 422.005 vaten (waarvan 260.604 bij de American Petroleum-Company), gasolie 84.492, smeerolie 464, benzine 3908, stookolie 58.095 vaten.

Hout : Aangevoerd in 1920 : 87.502 standaards gezaagd hout, 15.654 balken en 37.297 heimasten en slippers.

Thee (Java en Sumatra)	Voorraad op cêel 1 Jan 1920	Aangevoerd en op cêel gebracht in 1920	Afgeleverd in 1920	Voorraad op cêel 31 Dec. 1920
Stof, Gebroken Thee, enz.. .	5.391	39.741	23.737	21.395
Souchon en Pecco Souchon	6.909	39.811	32.263	14.457
Gebr. Pecco en Gebr. Oranje Pecco's.	16.542	89.053	60.233	45.362
Pecco's en Oranje Pecco's	22.155	85.791	72.147	35.799
Flowery en Witpunt Pecco's	33	402	277	158
Totaal	51.030	254.798	188.657	117.171

Gemiddeld werd 44^5 cts. per $^1/_2$ K.G. bedongen voor de 11.738.000 K.G. in veiling aangeboden Nederl. Indische thee.

Kinabast en Coca. Geveild in 1920 : 757.034 K.G. Java-kinabast (Pharm.) inhoudende 23.389 K.G. zwavelzure kinine; 711 K.G. Bolivia-kinabast, inhoudende 38 K.G. zwavelzure kinine; 4211

Ceylon-kinabast, inhoudende 116 K.G. zwavelzure kinine en 2.031.187 K.G. Java-coca.

Ansjovis. Vangst 11.000, afgeleverd 8900 ankers, voorraad op 31 December 80.700 ankers. Hoogste en laagste prijs van 1919 af: *f* 20 en *f* 16,50 per anker.

Koffie:	Aanvoer balen	Aflevering balen	Voorraad balen op 1 Jan. 1921
Ned. Oost-Indië	555.435	1.075.687	205.417
Afrika	9.623		1.817
Brazilië	369.214		84.810
Centraal-Amerika en West-Indië	188.690		145.682
Andere soorten	73.071		1.618
Totaal	1.196.033	1.075.687	439.344

Petroleum [1]).

Gem. Petr.-Entrepôt: Aanvoer 24.210.300 K.G., aflevering 9.151.260 K.G.

Amer. Petrol.-Comp.: Aanvoer 39.090.429 K.G., aflevering 52.803.252, noteering per 100 K.G. *f* 25—*f* 30,62[5] in ijzer fust en *f* 29—*f* 34,62[5] in hout fust.

Markten 1920.

Vee. Aangevoerde runderen 24.198, vette en graskalveren 12.662, nuchtere kalveren 19.185, schapen 6.567, paarden 796,

[1]) Vaten pl.m. 150 K.G.

varkens 57.272, biggen 2, lammeren 4.037, totaal 124.719 beesten.

Visch. Bruto-opbrengst der aan de Gemeente-vischhal verkochte visch : aal *f* 13.937.—, bokking *f* 21.322.—, bot *f* 5.291,15, garnalen *f* 22.366,48, geep *f* 4.250,50, griet *f* 9.394,58, kabeljauw *f* 9.955,29, poon *f* 2.703,47, rog *f* 2.685,40, schar *f* 12.055,04, schelvisch *f* 41.719,72, schol *f* 105.389,69, pieterman *f* 1.441,30, snoek *f* 450,22, brasem *f* 116,90, zeelt *f* 121,30, spiering *f* 270,92, tarbot *f* 18.439,22, tong *f* 77.828,92, wijting *f* 1.240,70, totaal *f* 350.979,80.

Groenten. Aangevoerd ter markt : Andijvie 8.956.951 struiken, asperges 16.609 bos, bieten 1.280.540 K.G., 1.600.025 stuks, boerenkool 871.675 K.G., brusselsche kool 2.171.205 K.G., brusselsch lof 291.909 K.G., doperwten 5.423 bussen 483.554 K.G., komkommers 4.647.341 stuks, bloemkool 5.242.822 stuks, roode kool 3.335.126 K.G., savoye kool 3.717.392 K.G., witte kool 115.876 K.G., groene kool 552.378 stuks, spitskool 2.520 K.G., koolrapen 1.736.025 K.G., kropsla 12.038.384 krop, peulen 637.356 K.G., postelein 740 flesch, 1.358.824 K.G., prei 1.104.476 bos, raapstelen 1.480.847 bos, selderie 1.137.489 bos, snijboonen 10.125 bussen, 1.276.218 K.G., spersieboonen 13.030 bussen, 2.551.254 K.G., pronkboonen 16.570 K.G., spinazie 20.950 bussen, 2.689.656 K.G., tuinboonen 1.209.163 K.G., uien 1.756.091 K.G., wortelen 1.846.859 bos, 2.017.698 K.G., zuurkool 952 vaten.

Vruchten. Aangevoerd ter markt : Aardbeien 562.159 K.G., abrikozen 500 K.G., appelen 82.091 H.L., 3.484,748 K.G., bananen 263.950 stuks, 364.650 K.G., roode en witte bessen 376.772 KG., zwarte bessen 50 K.G., citroenen 551.972 kisten van 100 stuks, druiven 549.702 K.G., frambozen 14.763 K.G., mandarijnen 2.295.720 kisten van 100 stuks, meloen 183.611 stuks, kersen 429.177 K.G., kokosnoten 34.856 baal van 100 stuks, kruisbessen 161.367 K.G., noten 834 H.L., 3120 K.G., peren 10.689 H.L., 2.435.945 K.G., perziken 559.885 stuks, pruimen 271.647 K.G., sinaasappelen 5.230.496 kisten van 100 stuks, tomaten 114.396 K.G.

Opbrengst Marktgelden (begr. 1921). Weekmarkten *f* 2500, dagmarkten *f* 14.700, brandstoffenmarkt *f* 5000, markten voor: aardappelen *f* 10.000, melk *f* 2000, fruit *f* 29.250, groenten *f* 28.000, boomen en bloemen *f* 2000, visch *f* 700, diversen *f* 1350, totaal *f* 95.500.— (zonder veemarkt).

Kleinhandel.

1920.

a Gas en electriciteit.

Prijzen van gas per M^3.: Januari 1920 eerste 25 M^3. 16 cent, daar boven 23 cent, Mei 18 cent, Augustus 20 cent, October 21 cent, Maart 1921 18 cent, alles over den gewonen meter. Over den muntmeter $^1/_2$ cent duurder.

Prijzen van electriciteit per K.W.U.: Januari 1920: 25 cent per K.W.U. voor elke hoeveelheid; over den muntmeter $27^1/_2$ cent. October 1920: minder dan 1000 verbruiksuren 35 cent, meer dan 1000 verbruiksuren 25 cent.

Beweegkracht Januari 1920: de eerste 5000 K.W.U. $17^1/_2$ cent per K.W.U. elke daarop volgende K.W.U. 15 cent; over den muntmeter voor elke hoeveelheid $17^1/_2$ cent per K.W.U.

October 1920: Verhooging meterhuur.

b Visch.

Hoogste en laagste prijzen (in centen) per pond der *volksvisch*, verkocht in de Gemeentelijke vischwinkels in 1920:

kleine schelvisch 10-32, kl. m. schelvisch $11^1/_2$-50, wijting —, kleine gul —, spiering 6-20, kleine schol $12^1/_2$-$37^1/_2$, schar 7-$27^1/_2$, garnalen 5-$12^1/_2$, mosselen 2-6, kleine poon 15-25, horsmakreel 7-15, geep 10-25.

Prijzen per stuk: haring $1^1/_4$-12, pekelharing $5^1/_2$-8, rolmops 11, versche bokking $1^1/_2$-10, gerookte bokking 5-17.

Prijzen per pond der *duurdere vischsoorten* in de Gemeentelijke vischwinkels:

middel schelvisch $16^1/_2$-60, kabeljauw 30-45, groote gul 25-60, tarbot 50-100, zetschol 30-65, middenschol 35-80, leng 22-60, aal $52^1/_2$-195, bot 35-$87^1/_2$, griet 45-120, zeewolf 40-70, zoetwatervisch 15-$62^1/_2$, kuit 30-55, klipvisch 10-65, roode poon 30-$77^1/_2$, tong 50-165, koolvisch 20-35, makreel 35-$57^1/_2$.

c. Prijzen van levensbehoeften (in centen).

Artikelen	Eenheid	Prijs in 1913	Laagste en hoogste prijs in 1920
I. Brood.			
Gebuild tarwe-melkbrood	KG.	15.70	42.50-47.50
Gebuild tarwe-waterbrood [1])	„	14.88	38.75-43.75
Ongebuild tarwebrood (Reg.) [1])	„	13.25	18.12^5-22.50
Ongebuild tarwebrood (vrij)	„	13.25	33.33-33.75
II. Overige meelspijzen en grutterswaren.			
Meel (tarwebloem) [1])	½ KG.	8.—	23—37
Boonen (bruine)	„	12.6	18—24
Boonen (witte)	„	15.—	24—37
Erwten (capucijners)	„	15.—	24—30
Erwten (groene)	„	12.—	18—24
Gort [2])	„	9.—	20—25
Rijst	„	10.—	32—52
Havermout	„	12.—	22—25
Griesmeel	„	13.—	32—40
Macaroni	„	30.—	65
Maizena	pakje	15.—	40—44
III. Melk en kaas.			
Melk (rauw, thuisbezorgd)	Liter	11.—	18—24
Karnemelk	„	5.—	12—16
Kaas (jonge Goudsche)	½ KG.		90—125
Kaas (jonge Leidsche)	„	50.—	95—115
IV. Vleesch.			
Rundvleesch (winkelvleesch)	KG.	80.—	250—280

1) Tot einde April op bon verkrijgbaar, daarna vrij.
2) Tot einde April maximumprijs.

Vervolg.

Artikelen	Een-heid	Prijs in 1913	Laagste en hoogste prijs in 1920
Varkensvleesch (kluiven)	KG.	45.—	80—160
Schapenvleesch (winkelvleesch).	„	90.—	160—180
V. Vetten.			
Roomboter [1]).	½ KG.	81.3	145—180
Margarine	„	41.—	80— 82
Raapolie	Liter	40.—	120—145
Slaolie (Delftsche)	fl.	75.—	162—175
Boterolie..........................	Liter	55.—	140—170
Rundvet	½ KG.	42.5	125—150
Reuzel............................	„	40.—	125—150
VI. Kruidenierswaren en genotmiddelen			
Suiker (Engelsche basterd-)	„	25.—	50— 64
Suiker (kristal melis op bon).	„	24.—	30— 35
Suiker „ „	„	24.—	40— 52
Stroop	„	10.—	27— 30
Thee	„	80.—	120—130
Koffie	„	59.2	130—140
Krenten...........................	„	20.—	55— 60
Rozijnen	„	40.—	125—135
Zout..............................	„	3.5	8— 9
Cacao (van Houten).	„	24—.	49—225
VII. Waschartikelen			
Soda	„	2.5	8—20
Stijfsel.	„	15.—	22[5]—42
Zeep..............................	„	10.—	25—45
Sunlightzeep......................	Pk. 4 st.	26.—	68—70

[1]) Tot einde April maximumprijs.

d. Indexcijfers der prijzen van levensbehoeften

(het gemiddelde over 1913 = 100).

Artikelen	Eenheid	1920 Gemiddeld	Artikelen	Eenheid	1920 Gemiddeld
I. Brood.			*V. Vetten.*		
Gebuild tarwe-waterbrood ...	KG.	271	Bak- en braadvet	½ KG.	170
Ongebuild tarwebrood	„	154	Raapolie	Liter	316
Gemiddeld....		*212.5*	Roomboter	½ KG.	202
II. Overige meelspijzen en grutterswaren.			Margarine	„	200
			Gemiddeld....		*222.0*
Meel (tarwebloem)	½ KG.	309	*VI. Kruidenierswaren en genotmiddelen.*		
Boonen (bruine)............	„	146	Suiker (Engelsche basterd) ..	„	229
Erwten (capucijners)	„	143	Suiker (kristal melis)	„	135
Erwten (groene)	„	153	Stroop (keuken-)	„	287
Gort	„	262	Thee (stof-)................	„	188
Havermout	„	203	Koffie.....................	„	203
Rijst	„	357	Krenten..................	„	254
Gemiddeld....		*224.7*	Zout	„	229
III. Melk en kaas.			Cacao	„	128
Melk (rauw thuisbezorgd	Liter	186	Gemiddeld....		*206.6*
Kaas (jonge Goudsche)	½ KG.	192			
Kaas (jonge Leidsche.......	„	170			
Gemiddeld....		*182.7*			
IV. Vleesch.			Ruw gemiddelde van alle artikelen		214.0
Winkelvleesch..............	KG.	196			
Lappen	„	285	*Berekend gemiddelde van alle artikelen* [1])..............		*212.2*
Gemiddeld....		*240.5*			

1) Berekend met inachtneming van de plaats, welke deze artikelen in de gezinsuitgaven innemen zie voor de berekening en nadere bijzonderheden de Statistische Mededeeling N°. 54).

e. Prijzen (in centen) van groenten op de gem. markten.

Artikelen	Eenheid	Laagste en hoogste prijs in 1920	Artikelen	Eenheid	Laagste en hoogste prijs in 1920
Aardappelen	K.G.	5 — 32½	Kropsla	krop	½— 10
Andijvie	struik	½— 4	Peulen	KG.	8½— 38
Asperges	bos	39 — 70	Postelein	flesch	30 — 50
Bieten	stuk	2½— 10		KG.	10½— 66
	KG.	2½— 8	Prei	bos	9 — 35
Boerenkool	„	2 — 10½	Pronkboonen	KG.	3½— 5
			Raapstelen	bos	1½— 12½
Brusselsche kool	„	2½— 31	Selderie	„	6 — 35
			Snijboonen	bus	65 —100
Brusselsch lof ..	„	25 — 75		KG.	8 — 97½
Doperwten	bus	85 —150	Spersieboonen	bus	75 —100
	KG.	10 — 51		KG.	11½— 88
Komkommers ..	stuk	4½— 55	Spinazie	bus	50 — 80
Bloemkool	„	12 — 60		KG.	5 — 60
Roode kool	KG.	3½— 15	Tuinboonen	„	2 — 73
Savoye kool	„	2 — 14	Uien	„	4½— 27
Witte kool	„	2½— 5	Wortelen	bos	9 — 30
Groene kool	stuk	1½— 9½		KG.	2 — 15
Spitskool	KG.	5½	Zuurkool	vat	*f* 9—*f* 11
Koolrapen	„	2½— 7½			

f. Prijzen van brandstoffen, huishoudelijke artikelen, kleeding en schoeisel.

Artikelen	Eenheid	Prijs in 1913	Prijs in 1920	Artikelen	Eenheid	Prijs in 1911	Prijs in 1920
I. *Brandstoffen*		*f*	*f*	III. *Kleeding.*		*f*	*f*
Anthraciet(Holl.)	HL.	1.55	3.85 -4.35	Colbert costuum			
Steenkolen	80KG	1.30	3.35 -3.55	(mindere kwalit.)	—	14.—	36.——44.-
Cokes	HL.	0.75	2.25 -2.35	(betere „)	—	25.—	56.——70.-
Petroleum	L.	0.09^5	0.23^5 -0.27	Demi-sais. m.kw.	—	14.—	32.——39.-
				„ (b. „)	—	24.—	52.——65.-
II. *Huishoudel.*				Sokken (sajet) ..	paar	0.60	2.50-2.—
artikelen.				Hemd (wit) ..	—	0.75	3.75-3.50
				Ongebl. katoen	M.	0.35^5 [1]	0.88^5-0.67^5
Wollen deken ..	—	5.50	16.——13.-	Wit katoen	„	0.57 [1]	1.20-0.90
Tapisb. karpet	—	14.—	47.50—45.-	Breikatoen	knot	0.07^5 [2]	0.24-0.16
Blauw rolgordijn	—	2.90	7.——7.-	Zwarte wol	„	0.47^5 [2]	2.10-1.50
Handdoek	—	0.45 [1]	0.67^5 -0.55				
Dweil	—	0.25 [1]	0.65-0.55	IV. *Schoeisel*			
Lucifers(Zwal.)	pak	0.06^5	0.26	Vetl.sokschoenen	paar	2.75	10.75-10.50
				Schooll.(m.36/39)	„	3.—	9.75-9.50
				Zolen en hak.v.m	—	1.60	5.00-4.00
				„ „ „ „vr.	—	1.10	4.50-3.50

[1]) In 1914. [2]) In 1913.

Gemeentelijke Vischhandel 1920.

Volksvisch, verkocht in de Gemeentelijke vischwinkels $215.558^{1}/_{2}$ K.G. en 609.775 stuks, waarvan : kleine schelvisch 30.148 K.G., kl. midd. schelvisch 93.769 K.G., spiering 10.020 K.G., kleine schol $25.737^{1}/_{2}$ K.G., garnalen $27.807^{1}/_{2}$ K.G., mosselen 14.698 K.G., overige $13.378^{1}/_{2}$ K.G., haringen 20.804, pekelharingen 365.756, rolmops 5.884, versche bokkingen 180.803, gerookte bokkingen 36.528 stuks.

Duurdere vischsoorten, verkocht in de Gemeentelijke vischwinkels : middel schelvisch 115.767 K.G., groote gul 18.738 K.G., zetschol $40.797^{1}/_{2}$ K.G., middelschol 15.353 K.G., aal 19.728 K.G., bot $11.622^{1}/_{2}$ K.G., zeewolf 8.130 K.G., klipvisch 13.454 K.G., griet $1.477^{1}/_{2}$ K.G., overige $37.472^{1}/_{2}$ K.G., totaal 282.540 K.G.

Dienst voor de Levensmiddelen.

(Begrooting 1921.)

Uitgaven. Aankoop goederen *f* 2.669.000.— (waaronder aan winkelgoederen *f* 814.000.—), algemeen beheer *f* $72.699,45^{5}$, winkel *f* $48.554,98^{5}$, magazijn *f* 35.587,04, klachten- en informatiebureau en registratuur van prijzen en voorraden *f* 19.225,25, andere *f* 51.975.—, totaal *f* 2.897.041,73.

Ontvangsten in den winkel aan goederen *f* 814.000.—, aan bruto winst (gemiddeld 15 pCt.) *f* 122.100.—, verkoop van levensmiddelen aan particulieren : goederen *f* 450.000.—, bruto winst (6 pCt.) *f* 27.000.—, verkoop van goederen en levensmiddelen aan gemeentelijke instellingen : goederen *f* 1.400.000.— (waaronder voor de levering ten behoeve van gemeentelijke kinderkleeding *f* 400.000.— vergoeding van kosten (6 pCt.) *f* 84.000.—), andere *f* 188.—, totaal *f* 2.897.288.—.

De ontvangst is berekend naar een omzet van *f* 18.000.— per week.

Distributie van Levensmiddelen en brandstoffen 1920.

a Tarwemeel.

Tarwemeel, gebuild 36.531.800 K.G., ongebuild 3.035.200 K.G., rogge 599.900 K.G.

b Brandstoffen.

Voor huishoudelijk gebruik: anthraciet 76.960, steenkolen en steenkoolbriketten 36.120, eierbriketten 45.714, bruinkoolbriketten 24.492, mijncokes 25.092 ton; gascokes 325.091 H.L.

Voor de klein-industrie: steenkolen en smeêkolen 22.798, zuiggasanthraciet 459, mijncokes 2289, ruwe bruinkool 982 ton, gascokes 54.943 H.L.

Voor de grootindustrie: industriekolen 188.702 ton, bruinkolen 29.327 ton.

Veiling van onroerende goederen.

1920.

Verkocht. Gebouwde eigendommen te Amsterdam beneden *f* 5000 159, *f* 5000—10.000 264, *f* 10.001—12.000 73, *f* 12.001—15.000 113, *f* 15.001—20.000 139, *f* 20.001—25.000 100, boven *f* 25.000 313; ongebouwde eigendommen 7, samen 1168. Totaal verkochte eigendommen 997; waarde *f* 16.906.401.—.

Geldkoersen.

1920.

Prolongatierente: laagste koers 3, hoogste koers $6^1/_2$, gemiddelde koers $4^1/_2$.

Particulier disconto: laagste koers $3^1/_8$, hoogste koers $4^3/_4$, gemiddelde koers 4.

Wisselkoersen.

Koersen te A'dam van wissels op	Munt-eenheid	Munt-pariteit	Hoogste koers	Laagste koers
		f	*f*	*f*
Londen.	Pond St.	12.10^{5}	11.45^{5}	8.80
New-York	Dollar	$2.48^{3}/_{4}$	3.38^{5}	2.55^{5}
Berlijn.	100 R.M.	59.26	8.37^{5}	2.35
Parijs	100 Fr.	48.—	28.90	16.05
België	100 ,,	48.—	25.85	16.75
Zwitserland.	100 ,,	48.—	52.40	42.85
Weenen.	100 Kr.	50.40	2.50	0.67^{5}
Kopenhagen.	100 ,,	66.70	51.30	38.50
Stockholm	100 ,,	66.70	65.90	48.—
Christiania.	100 ,,	66.70	55.65	42.60
Italië.	100 Lr.	48.—	20.10	10.10

Bankinstellingen.

1919.

Hoofdbank der Nederlandsche Bank.

Gemiddeld opereerend kapitaal (in duizendt. guldens): Binnenlandsche wissels 112.351, buitenlandsche wissels 25.749, beleeningen op specie 18, op effecten 117.513, op goederen 15, voorschotten in rekening-courant 18.366, aan het rijk 11.574, totaal 285.586.

Gemiddelde rentestand: Wisselbrieven 4.50, promessen 5.—, binnenlandsche effecten 4.50, buitenlandsche 5.—, goederen 4.50, korte beleeningen 4.50, voorschotten in rekening-courant 5.50.

Overzicht van de voornaamste balansposten van eenige bankinstellingen.

(in duizendtallen guldens)

1919.

Bankinstellingen	Nominaal kapitaal	Reserve fonds	Schulden	Bezittingen en vorderingen	Winstsaldo	Dividend in %
Nederl. Bank [1]) (1919/'20)	20.000	5.000	1.152.719	1.180.854	2.754	12.9
Amsterd. Bank	60.000	32.750	306.841	404.068	10.354	14
Bank-Associatie Wertheim en Gompertz 1834 en Crediet-vereeniging 1853	50.000	2.164	83.577	104.308	2.297	8
Disconto- en Effectenbank	3.000	190	4.711	7.172	422	9
Incassobank	20.000	3.662	103.348	127.744	4.267	10
Kasvereeniging	7.500	899	35.206	44.899	1.198	9½
Koloniale Bank	15.000	3.487	13.727	36.006	3.441	18
Ned.-Ind. Handelsbank	60.000	32.051	158.761	245.502	9.691	22½
Ontvang- en Betaalkas	5.000	364	23.122	29.152	659	7
Rotterd. Bankvereeniging	75.000	30.000	491.020	604.952	18.100	12
Twentsche Bankvereeniging	50.000	10.654	168.683	204.126	4.620	8½
Nederlandsche Handelmaat-schappij	80.000	48.013	563.942	705.311	17.814	16

[1]) Hoofdbank, Bijbank en Agentschappen.

Giroverkeer.

1920.

Girokantoor der Gemeente.

Aantal posten omgezet : ontvangsten 886.774, uitgaven 257.985, totaal 1.144.759.

Ontvangen ten behoeve van gemeente-instellingen *f* 32.758.839,96^{5} ten behoeve van particulieren *f* 16.146.865,99.

Betaald aan gemeente-instellingen *f* 32.062.206,33^{5}, aan particuliere rekeninghouders *f* 22.097.175,79, aan andere particulieren *f* 3.692.514,17. Andere betalingen *f* 44.727.804,14^{5}. Totaal *f* 102.579.700,44.

Overschrijvingen van gemeente-instellingen onderling 12.343 posten met een bedrag van *f* 225.286.113,77^{5}, van gemeente-instellingen op particulieren en omgekeerd 200.661 posten met een bedrag van *f* 219.197.859,78^{5}, van particulieren op particulieren 116.812 posten met een bedrag van *f* 104.086.941,40. Totaal 329.816 posten met een bedrag van *f* 548.570.914,46.

Particuliere rekeninghouders : aantal op 31 Dec. 1920 : 10.231. Saldo tegoed der particuliere rekeningen op 31 Dec. 1920 *f* 4.964.290,76.

Postchèque- en girodienst.

Aantal rekeninghouders op 31 Dec. 1920 : 4518, saldo tegoed *f* 8.704.321,58.

Stortingen te Amsterdam en elders ten behoeve van rekeninghouders te Amsterdam 341.921, bedrag *f* 98.284.397,41^{5}.

Stortingen te Amsterdam ten behoeve van rekeninghouders elders 119.558, bedrag *f* 62.617.707,63^{5}.

Girobiljetten, bijgeschreven van rekeningen te Amsterdam en elders ten bate van rekeninghouders te Amsterdam 180.619, bedrag *f* 396.418.045,40.

Girobiljetten, afgeschreven van rekeningen te Amsterdam op rekeningen te Amsterdam en elders 151.635, bedrag *f* 442.225.676,05.

Chèques, door rekeninghouders te Amsterdam afgegeven op Amsterdam en andere kantoren 119.791, bedrag *f* 51.483.204,78.

Chèques, uitbetaald te Amsterdam 94.565, bedrag *f* 48.411.144,69.

Hypotheekinstellingen.

1 Januari 1921.

Van de 28 te Amsterdam gevestigde Hypotheekinstellingen hebben 20 uitstaan aan hypotheken *f* 215.226.627, pandbrieven *f* 211.789.260.

Verzekeringswezen.

Levensverzekeringsmaatschappijen op 1 Januari 1921.

Van de 25 te Amsterdam gevestigde Levensverzekeringsmaatschappijen hebben 19 een verzekerd bedrag van *f* 486.201.206,75

Verzekeringswetgeving.

Vrijwillige ouderdomsverzekering : Aantal ingeschreven verzekerden op 1 Januari 1921 : 15.606. Geïnd premiebedrag in 1920 : *f* 168.738,82^{5}.

Verplichte Invaliditeits- en Ouderdomsverzekering : Aantal ingeschreven verzekerden op 1 Januari 1921 : 197.817. Geldswaarde der door den Raad van Arbeid en door de postkantoren in 1920 verkochte rentezegels : *f* 2.216.500,49^{5}.

Ouderdomsrente : Aantal rentetrekkers waaraan in 1920 rente werd uitgekeerd : 34.492. Uitbetaald bedrag *f* 4.831.061,79.

Landbouw en Veeteelt.

1920.

Van de oppervlakte der Gemeente werd gebruikt als hooi- of weiland 860 H.A., als bouwland 115 H.A., als moestuin 91 H.A.

Oppervlakte bebouwd met tarwe 115 H.A., haver 35, veldboonen 10, erwten 40, stamboonen 10, aardappelen 90, suikerbieten 50, mangelwortels en voederbieten 10, roode klaver 20, kunstweiden 14.

Opbrengst der gewassen : tarwe 35, haver 80, veldboonen 30,

erwten 35, stamboonen 20, aardappelen 180, uien 420 H.L., suikerbieten 23.000, roode klaver 4500 K.G.

Veetelling (Maart 1919) runderen 480, kalveren 33, schapen 17, varkens 252, paarden 2196.

Volkstuinen.

1920.

Gemeente-Volkstuinen. Aantal tuinen: 1669, verdeeld over 6 complexen, met een gezamenlijke oppervlakte van 40.72.63 H.A. Huuropbrengst *f* 15.963,95.

Comité voor volkstuinen. Aantal tuinen 2047, verdeeld over 4 complexen, met een gezamenlijke oppervlakte van 21 H.A.

Verkeer.

a Spoorwegen, trams, stoomponten, enz.

Spoorwegen: S.S., H. IJ. S. M., N. C. S., (1919). Vervoerde reizigers (zonder abonnementen, K.M.-kaarten en rondreisbiljetten) bij vertrek van Amsterdam: 1e kl. 404.416, 2e kl. 1.165.749, 3e kl. 3.282.075, samen 4.852.240; bij aankomst: 1e kl. 461.802, 2e kl. 1.291.493, 3e kl. 3.596.615, samen 5.349.910. Levende dieren bij vertrek: 158 wagons en 5423 stuks; bij aankomst: 1953 wagons en 28.822 stuks; ijl- en vrachtgoederen vertrek: 398.848 ton, bij aankomst: 1.543.250 ton.

Treinenverkeer aan het Centraal-Station (1920): Aangekomen 43.107, vertrokken 42.732, te zamen 85.839 treinen.

Stoomtramwegen: Noord-Hollandsche naar Edam, Purmerend en Alkmaar (1920): Vervoerde reizigers naar en van Amsterdam 606.400. Opbrengst reizigersvervoer *f* 398.600, goederenvervoer *f* 79.700.

Gooische Stoomtram (1920): Opbrengst reizigersvervoer *f* 374.757,28, goederenvervoer *f* 87.217,72, samen *f* 461.975.—.

Electrische Spoorweg (1920): Aantal vervoerde reizigers naar en van Amsterdam 2.367.321.

Vervoer met de Gemeentetram 1920.

Lijnen	Exploitatie-lengte in K.M. heen en terug	Vervoerde reizigers	Opbrengst van het vervoer
1. Amstelveenscheweg—Stationsplein	10.240	5.640.181	663.478.34
2. Koninginneweg—De Ruijterkade ..	11.580	6.002.719	714.949.46^{5}
3. Linnaeusstr.—Stationsplein	18.160	10.721.453	1.190.552,86
4. Amsteldijk—IJveer	12.620	6.752.962	739.579,27^{5}
5. Weesperzijde—Spaarndammerdijk	13.650	9.690.306	1.058.260,35
6. Cruquiusweg—Mauritskade	3.720	267.057	16.773,14^{5}
7. Rapenburgerplein—Kinkerstraat ..	10.400	4.491.446	502.789,29
8. Van Woustraat—Stationsplein	7.130	2.697.967	307.278,14^{5}
9. Linnaeusstraat—De Ruijterkade ..	10.050	5.912.668	635.410,09
10. Zoutkeetsgracht—Station Muiderp.	14.590	10.221.511	1.126.762,81
11. Station Muiderpoort—Centraal Stat.	10.430	5.886.344	644.755,82
12. Nassauplein—Sloterdijk	4.920	993.701	61.662,18
13. Czaar Peterstraat—Dam	8.830	3.177.840	312.941,18^{5}
14. Van Hallstraat—Javaplein	15.100	8.721.382	943.892,10^{5}
15. De Lairessestraat—Pl. Kerklaan ..	9.760	1.900.153	230.934,48^{5}
16. De Lairessestraat—Beursplein	8.640	3.101.199	373.984,08
17. Amstelveenscheweg—Centraal-Stat..	11.660	6.428.218	715.686,68^{5}
18. Mariniersplein—Dam	6.040	1.682.914	117.038,45^{5}
19. Station Muiderp.—Stat. Willemspark	14.390	6.255.110	681.824,25^{5}
Abonnementsritten	—	25.302.415	1.314.692,60
Totaal	201.910	125.547.546	12.353.245,62
Goedkoope ritten (begr. in voorg. cijfers)	—	16.538.860	1.087.338,93^{5}

Kosten (begrooting 1921) : directie en administratie *f* 476.447,50, vervoer *f* 4.626.240.—, trekkracht *f* 1.414.120.—, electrische geleidingen *f* 98.975.—, wegdienst en lijnwerk *f* 617.975.—, rollend materiaal *f* 1.885.350.—, gebouwen *f* 204.700.—, algemeene kosten *f* 1.565.184,80, uitkeeringen aan de Gemeente *f* 1.503.857,69, diversen *f* 257.150.—, buitengewone uitgaven *f* 780.000.—, totaal *f* 13.430.000.—. Rekening 1919 : rente en afschrijving *f* 1.379.061,42, uitkeering aan de Gemeente *f* —.—, reserve *f* —.—, *Ontvangsten* (begrooting 1921) : exploitatie *f* 12.515.000—, andere *f* 135.000.—, samen *f* 13.430.000.—. Buitengewone ontvangsten *f* 780.000.—.

Gemeenteveren 1920 :

Vervoerde personen (betalende).	1.935.665
Abonn. kaarten voor drie maanden.	434
,, ,, ,, een maand.	—
,, ,, ,, ,, week.	156.357
Kosten (begr. 1921).	*f* 1.345.800.—
Ontvangsten (1921).	,, 354.850.—

Stationneerende rijtuigen 1 Jan. 1921 : 21.

Stationneerende automobielen 1 Jan. 1921 : 198.

Opbrengst (begr. 1921) *f* 7.080.—.

b Scheepvaart.

1920.

Vaste directe stoomvaartlijnen van Amsterdam naar het buitenland : 22 stoomvaartmaatschappijen met 71 lijnen, naar Nederlandsch Oost-Indië 2, naar Nederlandsch West-Indië 1.

Binnenlandsche stoomvaartverbindingen met Amsterdam 58, met gemiddeld 36.085 reizen per jaar. (1919).

Beurtschepen en Marktschuiten (1919) van Amsterdam naar 58 plaatsen met 90 diensten in Noordholland, 30 in Zuidholland met 50 diensten, 17 in Utrecht met 29 diensten, 5 in Gelderland met 5 diensten, 6 in Friesland met 6 diensten, 2 in Groningen met 2 diensten, 4 in Overijsel met 4 diensten, 2 in Noordbrabant met 2 diensten, 3 in Drente met 3 diensten, totaal naar 127 plaatsen in Nederland met 191 diensten. Voor de verbinding met deze plaatsen werden vaartuigen gebezigd gedreven door motoren, met uitzondering van 12 diensten, waarvan 1 op Noordholland, 2 op Zuidholland, 2 op Gelderland, 2 op Friesland, 2 op Overijssel, 2 op Drenthe, 1 op Groningen.

Sterkte van de Amsterdamsche handelsvloot (31 Dec. 1919) : Stoomschepen 281 met een netto-inhoud van 1.353.365 M^3., motorschepen

11 met een netto-inhoud van 8145 M^3., zeilschepen 4 met een netto-inhoud van 1477 M^3., totaal 296 schepen met een netto-inhoud van 1.362.987 M^3.

Zeevaart. Schepen verdeeld naar de vlag. Aangekomen Nederlandsche 1170, Britsche 212, Duitsche 619, Noorsche 56, Zweedsche 52, Deensche 7, Amerikaansche 17, Belgische 11, Russische 1, Fransche 11, Finsche 8, Spaansche 2, Italiaansche 1, Grieksche 5, Japansche 12, samen 2184 met een inhoud van 9.189.261 M^3. bruto.

Vertrokken Nederlandsche 1201, Britsche 214, Duitsche 620, Noorsche 59, Zweedsche 52, Deensche 6, Russische 1, Fransche 11, Finsche 9, Belgische 12, Spaansche 3, Italiaansche 1, Grieksche 6, Amerikaansche 17, Japansche 12, samen 2224 met een inhoud van 9.252.225 M^3. bruto.

Land van herkomst en van bestemming der schepen. Aangekomen van Groot-Brittannië 498, Duitschland 325, Zweden 203, Finland 156, Rusland 7, Noorwegen 44, Denemarken 47, Frankrijk 104, België 28, Spanje en Portugal 55, Italië 10, Ned. O.-Indië 81, West-Indië 51, Britsch-Indië 2, Amerika 129, Afrika 17, Turkije en Griekenland 14, de Levant 9, Japan 2, Bulgarije 1, Egypte 4, kustvaart 266, visschersvaartuigen 131, samen 2184. Van dit aantal waren 1629 vaartuigen geladen.

Vertrokken naar Groot-Brittannië 558, Duitschland 506, Noorwegen 27, Rusland (Oostzee) 6, Ysland 1, Finland 18, Denemarken 89, Zweden 100, België 42, Frankrijk 111, Italië 5, Spanje en Portugal 73 Griekenland 7, Turkije 2, Egypte 5, de Levant 2, Oost-Indië 54, China 4, West-Indië 43, Amerika 89, Afrika 26, kustvaart 314, visschersvaartuigen 142, totaal 2224. Van dit aantal vertrokken 823 vaartuigen ledig.

Diepgang der door de Noordzeesluizen geschutte zeeschepen in 1919 : dM. 40 en minder 1119, 41—60 1181, 61—70 142, 71—80 78, boven 80 16.

Scheepvaartbeweging door de sluizen bij Amsterdam. Noordzeesluizen te IJmuiden : naar A. : stoomschepen 1836, zeilschepen 15.945, totaal 17.781, inhoud in M^3. 12.175.476; van A. : stoomschepen 1882, zeilschepen 15.103, totaal 16.985, inhoud in M^3. 12.338.000. Oranjesluizen in beide richtingen samen : stoomschepen 13.913, zeilschepen 33.444, totaal 47.357. Merwedekanaal naar A. binnenschepen : stoomschepen (zonder sleepbooten) 7.936, zeilschepen 16.181, totaal 24.117, inhoud in tonnen 4.231.886, Rijnschepen 1.233, tonnen 888.143; van A. binnenschepen : stoomschepen (zonder sleepbooten) 8.671, zeilschepen 16.930, totaal 25.601, inhoud in tonnen 4.488.797, Rijnschepen 722, tonnen 510.069,

Door de sluizen en toegangen naar de grachten der gemeente ; Oosterdoksluis 178.017, Westerdoksluis 27.230, Amstel-schutsluis 100.626, Oostertoegang 102.164, Westerkeersluis 35.616, Rapenburgersluis 54.704, Dageraadskeersluis 8.469, Westertoegang 48.396, Schutsluis Haarlemmervaart 7.305, Brug Abattoir 5.579, Jacob van Lennepkanaal 35.514, Overtoomscheschutsluis 61.821, totaal 665.441 vaartuigen. Opbrengst (begrooting 1921) van het schut-en bruggeld *f* 24.000.—.

c Vervoer van passagiers per zeeschip 1920.

Nederlanders (*N.*) *en vreemdelingen* (*vr.*) *vertrokken* naar : Engeland 91 N. 23 vr., Duitschland 16 N. 7 vr., Denemarken 7 N. 5 vr., Frankrijk 30 N. 25 vr., Portugal 37 N. 136 vr., Spanje 35 N. 243 vr., Italië 4 N. 3 vr., Griekenland 7 N. 7 vr., Levant 4 N. 2 vr., Canarische eilanden 17 N. 41 vr., Panama 27 N 312 vr., Columbia 20 N. 139 vr., Venezuela 18 N. 167 vr., Ned. Oost-Indië 5914 N. 751 vr., Ned. West-Indië 400 N. 153 vr., Cuba 16 N. 202 vr., Mexico 22 N. 429 vr., Argentinië 181 N. 4412 vr., Brazilië 145 N. 2875 vr., Britsch-Indië 74 N 2 vr., China 16 N. 3 vr., overige landen 42 N 320 vr.. totaal 7123 N. 10.257 vr., welke vervoerd zijn met 180 schepen. *Nederlanders* (*N.*) *en vreemdelingen* (*vr.*) *aangekomen* van : Engeland 19 N. 1 vr., Zweden 1 vr., Frankrijk 3 N. 9 vr., Denemarken 1 N. 4 vr., Portugal 44 N. 95 vr., Spanje 28 N. 130 vr. Levant 3 N. 9 vr., Ned. Oost-Indië 6095 N. 435 vr., Ned. West-Indië 526 N. 317 vr., Canarische eilanden 14 N. 17 vr., Panama 18 N. 241 vr., Columbia 9 N. 77 vr., Venezuela 7 N. 104 vr., Cuba 3 N. 18 vr., Haïti 8 N. 11 vr., Mexico 43 vr., Uragay 20 N. 143 vr., Chili 4 N. 26 vr., Argentinië 141 N. 2063 vr., Brazilië 110 N. 1155 vr., Britsch-Indië 144 N. 28 vr., overige landen 33 N. 15 vr., totaal 7220 N. 4942 vr., welke vervoerd zijn met 109 schepen.

d Handelsinrichtingen.

Gebruik der handelsinrichtingen. Handelskade 523 schepen, Javakade 63, Sumatrakade 124, Borneokade 25, Surinamekade 143, Levantkade 222, Ertskade 37, Spoorwegbassin 28, Oosterdok 156, Westerdok 14, Silokade 5, Oude Houthaven 272, Nieuwe Houthaven 36, Minervahaven 165, Petroleumhaven 31, drijvende dokken 63, Superfosfaatfabriek 4, Zeeburgerkade 73; boeien: voor Sumatrakade 10, beoosten hoofd Westerdoksdijk 30, totaal 2184. De kranen werkten 70.039[5] uren. De 30-tons kraan hief 4.250.000 K.G.; met

de kolentip zijn 4811 waggons kolen en cokes ingeladen. De kaapstanders werkten 2031 uren.

Nuttige oppervlakte voor diepgaande zeeschepen der voornaamste havens : Oosterdok 11 H.A., Westerdok 2, Entrepôthaven 15, Nieuwe vaart 5, Spoorwegbassin 7, Petroleumhaven 15, Oude Houthaven 16, Nieuwe Houthaven 10, Minervahaven 13, IJhaven 32, Ertshaven 12, totaal 138.

Kadelengte der voornaamste havens : Handelskade 2200, Sumatra‑kade 990, Surinamekade 790, Javakade 1020, Levantkade 710, Ertskade 310, Nieuwe Vaart 950, Spoorwegbassin 950, Entrepôthaven 350, Zeeburgerkade 350, Borneokade 1030, Silokade 125, Oude Houthaven 265, hoofd Westerdoksdijk 450, Leithsteiger 180, Noordzeekanaal langs Superfosfaatfabriek kademuur en steiger 175, voormalige West-Indische mail 185, totaal 11.030 M. Oeverlengte Petroleumhaven 1250 M.

Uitgaven der Handelsinrichtingen (begr. 1921) : Algemeene kosten *f* 484.949,50 bewaking *f* 98.304, onderhoud en bediening van werktuigen en andere hulpmiddelen *f* 311,629, opslag van goederen en verhuring van bergplaatsen *f* 115.662.—, onderhoud *f* 460.543.—, jaarwedden *f* 177.848.—, invordering Beursbelasting *f* 17.100.—, werken en leveranties voor rekening van derden *f* 51.490.—, diversen *f* 25.818,21^5, uitkeeringen aan de Gemeente *f* 1.928.231,28^5, uitbreiding *f* 7.603.100.—, totaal *f* 11.274.675.—, waarvan voor het Gemeentelijk Handels-entrepôt *f* 540.691,46, het Gemeentelijk Petroleum-entrepôt *f* 213.576,61 en de Beurs *f* 382.155,75^5.

Ontvangsten (begr. 1921) *f* 11.274.675.—, waarvan ten behoeve van het Gemeentelijk Handels-entrepôt *f* 665.926.—, het Gemeentelijk Petroleum-entrepôt *f* 200.018,70 en de Beurs *f* 385.123,50.

e Post, telegraaf, telefoon.

Post : Ontvangen brieven 34.526.232, briefkaarten 20.268.820, drukwerken 35.473.750, dienstbrieven 3.260.318, monsters 569.090. Aangeteekende brieven ontvangen 1.985.513, verzonden 2.269.903.

Postwissels uitbetaald 1.380.156 met *f* 27.063.657,41, verzonden 1.001.913 met *f* 20.801.868,96^5. Quitantiën ter invordering ontvangen 626.185 met *f* 7.498.585,42^5, verzonden 1.904.987 met 25.895.660,61^5. Postpakketten aangekomen 1.083.042, verzonden 1.589.431. Verkoop postzegels, briefkaarten enz. *f* 6.431.811,45^5.

Telegraaf : Behandelde telegrammen:

Telegrammen	Hoofd-kantoor	Bij-kantoren	Samen
Aangeboden en verzonden. .	1.434.814	396.820	1.831.634[1]
Opgenomen en besteld.	1.533.527	392.667	1.926.194
,, en verder geseind . .	6.269.570	—	6.269.570
Direct tusschen Engeland en Duitschland over Amsterd.	—	—	—
Totaal.	9.237.911	789.487	10.027.398

Telefoon. Gemeente telefoon : Aantal aangeslotenen op 1 Januari 1921 : 22.974 met 31.214 posten. Gemiddeld aantal gesprekken per dag bij 48 waarnemingen (1920) : overdag (8 V. — 10 N.) 337.021, bij nacht (10 N.—8 V.) 9036. Maximum aantal gesprekken, op één dag waargenomen in dagdienst 391.094 (30 Dec.), nachtdienst 10.580 (22 Dec.).

Kosten (begr. 1921) : Personeel *f* 1.456.200.—, gebouwen, net en electriciteit *f* 1.115.000.—, andere *f* 2.400.800.—. *Ontvangsten :* (begrooting 1921) Abonnementen *f* 2.598.750.—, andere *f* 2.373.250. Uitkeeringen aan de Gemeente en reserve (rekening 1919) : rente *f* 247.507,89, afschrijving *f* 91.166,75, uitkeering *f* 432.035,19[5] reserve —.—.

Publieke telefoonstations 1920. Gevraagde verbindingen : locale 137.831, intercommunale 1842, internationale 9.

Intercommunale. Aantal gevraagde verbindingen 2.874.350.

Internationale. Aantal gesprekken met België 57.005, met Duitschland 156.903, met Frankrijk 688.

Vreemdelingenverkeer.

Aan 14 *der voornaamste hotels stapten af :* 134.982 personen, waarvan 3.378 Belgen, 17.703 Duitschers, 5.685 Engelschen, 2.238 Franschen, 275 Italianen, 2.132 Oostenrijkers, 3.571 Amerikanen. 3.204 personen van overige nationaliteiten, 90.929 inwoners van

[1]) Waaronder 72.531 stadstelegrammen.

Nederland en koloniën, 4.167 ingezetenen van Amsterdam.*Totaal aantal logeernachten:* 369.211.

Paspoorten : Aantal door den Burgemeester afgegeven certificaten ter verkrijging van een buitenlandsch paspoort [1]) : 24.360 (23.611 in 1919, 9318 in 1918, 6295 in 1917, 8888 in 1916, 10.609 in 1915)

Aantal afgegeven *identiteitskaarten* en *controlepassen* [2]) : Duitschers 18.415 (3), Engelschen 2927 (1), Franschen 985, Belgen 2606 (5), Oostenrijkers 1097 (18), Hongaren 322, Russen 647 (1), Zwitsers 553, Zweden 315, Noren 239, Denen 343, Polen 1548 (10), Spanjaarden 159, Italianen 139, Grieken 167, Turken 110, Roemenen 59, Tsjecho-Slowaken 562 (3), Voormalige Russen 350 (8), Chineezen 46, Inwoners der Centr. en Zuid-Amerikaansche republieken 486 (2), N. Amerikanen (V. St.) 1357. Overige nationaliteiten 408, zonder nationaliteit 177 (1), totaal 34.017 (52)

Drankwet (vergunningen en verloven) 1919/20.

Vergunningen maximum volgens de Drankwet te verleenen 1046, aantal verleende 1043. Sociëteitsvergunningen 12, logementsvergunningen 75.

Verloven voor alcoholhoudende dranken andere dan sterke drank 878, uitsluitend van alcoholvrije dranken 1492.

Medische zorg en Hygiëne.

a Geneeskundigen, enz.

Aantal geneeskundigen 1 Jan. 1921 : huisartsen 254, specialisten 163, officieren van gezondheid 15, samen 432, niet praktizeerend 72. *Tandartsen* 83. *Gediplomeerde masseurs en masseuses* 59. *Vroedvrouwen* 81. *Apothekers* 120. *Veeartsen* 15.

---

[1]) Aangezien het uitreiken van een paspoort kan worden ge weigerd, kan het aantal certificaten hooger zijn dan het aanta paspoorten.

[2]) Het aantal uitgereikte contrôlepassen is tusschen haakjes geplaatst; deze worden uitgereikt aan vreemdelingen, die in meer of mindere mate in hun vrijheid van beweging zijn beperkt, terwijl aan hen, die een contrôlepas ontvangen, geen identiteitskaart wordt uitgereikt.

b Gemeentelijke Geneeskundige Dienst.

Zittinglokalen: 9.

Ziekenboekjes (1 Jan. 1921) : 3043 gezinnen (11.446 personen); tijdelijke bewijzen afgegeven in 1920 : 20.299. [1])

Ziektegevallen (1920) : naar een ziekenhuis verwezen 1646; consulten door de geneeskundigen 211.677, huisbezoeken door de geneeskundigen 29.802, door verplegend personeel 40.696, aan gezinnen van personen in dienst der gemeente: consulten 33.496, huisbezoeken 8673.

Contrôle van personen in dienst der gemeente (1920) : Ziektemeldingen 26.652, consulten 48.888, huisbezoeken 7.935, keuringen 5.218.

Verlossingen (1920) : 2119 in gezinnen van geneeskundig bedeelden, 207 in ambtenaarsgezinnen.

Verstrekking van versterkende middelen (1920): Uitgereikt 218.117½ L. melk, 2007½ L. karnemelk, 17.478 eieren.

Eerste hulp bij ongelukken. Aantal malen hulp verleend : aan de zittinglokalen (1920) 13.882, per automobiel of brancard vervoerde personen : zieken 6566, eerste hulp 2548, lijders aan besmettelijke ziekten (April t/m. December) 2.336.

Ziekenhuisverpleging (1920) : Door den Geneeskundigen Dienst geplaatst in de gemeentelijke ziekenhuizen 16.899, in andere ziekenhuizen 4551 personen.

Krankzinnigen (1920) : Aanvragen om plaatsing in gestichten 180.

Schooltoezicht (1919) : Onderzocht 35.686 leerlingen.

Favuspoliklinieken (1920) : 1342 nieuwe gevallen.

Doodschouw (1920) : 196 maal.

Abonnementen voor ziekenhuisverpleging van inwonende arbeiders(sters) (1920) : 2001.

Kosten (begrooting 1921) : Personeel *f* 796.550.—, administratie en vervoer *f* 30.450.—, gebouwen en meubilair *f* 101.950.—, ziekenbehandeling *f* 227.200.—, ziekenverpleging *f* 66.200.—, hulp van particulieren *f* 50.700.—, andere *f* 90.450.—, samen *f* 1.363.500.—.

Ontvangsten : f 1.193.100.—.

---

[1]) Dit cijfer is lager dan dat voorkomende op bladzijde 88, omdat onder eerstbedoeld cijfer alleen vallen de bewijzen, waarop door den Geneesk. Dienst geneeskundige hulp kon worden verstrekt.

c. Gezondheidscommissie.

Leden 21, sub-commissiën 11, waarvan 5 voor woningonderzoek; 1 voor de zaken betreffende verwijdering en afvoer van vuil, reinheid van wegen, wateren en terreinen; 1 voor de zaken betreffende voorkoming, wering of beteugeling van besmettelijke ziekten, watervoorziening en gezondheidstoezicht op levensmiddelen; 1 voor de melkvoorziening; 1 voor de zaken betreffende fabrieken, werkplaatsen, slachtplaatsen, magazijnen en bewaarplaatsen van goederen; 1 voor de volkshuisvesting en voor de uitbreidingsplannen.

Behandelde klachten over woningtoestanden (1919) 428, waarvan ingekomen bij de commissie 252. Woningen ter onbewoonbaarverklaring voorgedragen 0, adviezen inzake aanschrijving tot verbetering der woning of staking der bewoning 107. [1])

Kosten (begrooting 1921) *f* 4200.—.

d. Gemeentelijke Gezondheidsdienst.

Werkzaamheden 1920 : *Afgelegde bezoeken door keurmeesters* in winkels 43.109, waarvan 21.277 aan broodbakkerijen. Aantal malen op markten afgekeurd en voor de consumptie ongeschikt gemaakt 254; bij den weg 477. *Wateronderzoek :* op kleur, helderheid, chloorgehalte enz. eenmaal per week; op bacteriën, duin- en vechtwater tweemaal per week, bronwater eenmaal per week. *Scheikundig onderzoek van melk* in 1920 : 1177 monsters van 12 melkinrichtingen en fabrieken, 1899 van melkhandelaren, 187 van melkmarkt, 1725 van buitenboeren, 136 karnemelk monsters van 12 melkinrichtingen. *Voorts onderzocht monsters* boter 159, margarine 184, gesmolten reuzel 14, varkensvleesch (hammen) 269, azijn 453, bessensap 29, monsters voor de Gasthuizen en instellingen van weldadigheid 160, andere monsters door particulieren aangeboden 66. *Keuring van voedingsmiddelen* (1920) : Afgekeurd en voor het verbruik werden ongeschikt gemaakt; de volgende artikelen in het daarachter vermelde aantal gevallen : Vet en margarine 6, geconserveerd vleesch 201, worst 106, versche visch 470, geconserveerde visch 725, versche groenten 40, fruit 102, geconserveerde groenten en fruit 76, specerijen en kruidenierswaren 185, grutterswaren 92, melk, karnemelk boter en kaas 217, koek en suikerwerken 80, diversen 65, totaal 2365'

Aangebrachte kenmerken wegens besmettelijke ziekten (1920) 249.

1) Zie voor Bouw- en Woningtoezicht en den Woningdienst bladz. 21 e.v.

Geëvacueerd naar ziekenhuizen (1920) 2384 lijders aan besmettelijke ziekte.

In 1920 werden 7022 ontsmettingen verricht, 194 maal *schepen ontrat*, 537 maal *onderzoek van schepen* ingesteld, 140 *controlebezoeken aan kinderbewaarplaatsen en bewaarscholen afgelegd.*

Kosten (begr. 1921). Jaarwedden en loonen *f* 403.427,78, overige uitgaven *f* 179.172,22, totaal *f* 582.600.—. *Ontvangsten f* 181.500.—

e. Kinderbewaarplaatsen.

voor minder dan 50 kinderen	0
„ 50—100 „	2
„ 101—150 „	2
„ 151—250 „	2
samen	6

Totaal der toe te laten kinderen volgens de vergunningen 831. Bevolking op 1 Jan. 1920 : 415.

f. Waterverversching.

1919.

Verversching door toelating van Zuiderzeewater gedurende 264 nachten. Door den syphon te Zeeburg werd ingetapt 154.592.943 M³. water en uitgestroomd 40.135.293 M³. water. Ten behoeve van de stadsbemaling bij hoogen waterstand werd door het gemaal te Zeeburg in 269 uren uitgeslagen 16.710.045 M³. water. Stroomverbruik 57.164 K.W.U.

Kosten (begr. 1921) *f* 73.200.—.

g. Afvoer rioolwater.

Door de 3 pompen werden in 1919 22.143.420 M³. rioolwater afgevoerd. Stroomverbruik 890.840 K.W.U.

h. Stadsreiniging.

Materiaal (1 Jan. 1921): 121 paarden, 1 dienstautomobiel, 116 vuilniswagens, 12 beerwagens, 1 tonnenwagen, 2 fouragewagens,

5 transportwagens, 346 diverse handwagens, 16 urinoirhandkarren, 95 kruiwagens, 5 electrische-automobiel veegmachines, 18 veegmachines, 14 sproeiwagens, 18 sneeuwploegen, 1 reddingstoestel, 2 handluchtpompen en 1 stoomluchtpomp, 7 faecaliën-tenders 2 electrische automobiel waschmachines, 3 electrische-automobiel sproeiwagens, 3 electrische-automobiel-vuilniswagens, 3 asphaltwaschmachines, 1 stoom-autoluchtpomp, 2 stoom-auto-rioolbaggerwagens, 2 electrische motor-sproeiwagens, 8 modderwagens, 2 stoombaggermolens, 1 dienstmotorboot, 37 rijwielen, 5 sleepbooten, 3 motorschuiten, 240 schuiten, bakken, enz., 8 voorspanwagens, 1 auto-vrachtwagen.

Inzamelen van vuilnis 1920 : Uit woningen, fabrieken en van markten, openbare wegen en vaartuigen ± 300.000 M³. Drijvend vuilnis 1046 schuitvrachten, 3691 kadavers van dieren.

Urinoirs. Aantal op 1 Jan. 1921 : 279.

Baggeren 1920 : 50.583 M³. specie gebaggerd, storthoopen, enz. langs de walmuren pl.m. 4000 M³. Gezonken vaartuigen verwijderd 25.

Straatreiniging 1920 : Besproeiing in 39 nachten en op 99 dagen, gebruikt pl.m. 120.000 M³. water. Sneeuwopruimen op 0 dagen.

Beerkuilen geledigd 1920 : 575.

Beerwagens 1920 : Bediend pl.m. 1400 perceelen zonder faecaliënafvoer.

Kosten (begrooting 1921) : Algemeene dienst *f* 40.690.—, afdeeling reiniging *f* 2.563.000.—, afdeeling administratie *f* 75.208.—, totaal *f* 2.678.898.—. *Ontvangsten f* 38.000.—.

i. Vuilverbranding.

1920.

Verbrand vuilnis 82.837.000 K.G., verdampt water 102.950.000 K.G., geproduceerde slakken 29.823.000 K.G., gemiddeld verdampingscijfer 1.24.

Uitgaven in 1919 : salarissen *f* 210.602,60, bureauonkosten *f* 2.926,35⁵, gebouwen enz. *f* 161.744,62⁵, stroom- en waterverbruik *f* 27.616,87, rente en afschrijving *f* 181.756,80, overige *f* 108.476,70⁵ totaal *f* 693.124,04⁵.

Ontvangsten verkoop van gesorteerde voorwerpen *f* 10.948,02, stoom *f* 360.000, slakken en asch *f* 6.044,65, overige *f* 95.37, totaal *f* 377.088,04. Nadeelig saldo *f* 316.036,00⁵.

Kosten (begr. 1921). Algemeene Dienst *f* 106.475, sorteering *f* 69.000, verbranding *f* 501.000, rente en afschrijving *f* 201.025. Ontvangsten *f* 877.500.

j. Abattoir en Koelhuis.

In het abattoir geslacht (1920): runderen 41.254, vette- en graskalveren 24.331, nuchtere kalveren 25.705, schapen en lammeren 38.468, bokken en geiten 486, varkens 57.992, paarden 2934, ezels 1, samen 191.171.

Afgekeurde geheele dieren (1919): runderen 449, kalveren 503, schapen 28, varkens 304, paarden 72, geiten 1.

Van elders aangevoerde en in het slachthuis afgekeurde geheele dieren (1919): runderen 16, kalveren 23, varkens 2.

Tuberculose bij 25.93 pCt. der in het slachthuis geslachte runderen, 0.35 pCt. der kalveren, 5.06 pCt. der varkens.

Processen-verbaal wegens frauduleuze slachtingen: 124.

Kosten (abattoir en veemarkt) begrooting 1921: personeel *f* 254.079,99, gebouwen, brandstoffen, water en verlichting *f* 85.000, rente en afschrijving *f* 199.200.—, overige *f* 26.920,01, te zamen *f* 565.200.—.

Ontvangsten: slachtgeld *f* 340.000.—, markt-, stand- en halgeld *f* 60.000.—, keur- en weegloon *f* 40.000.—, baten te verkrijgen uit tariefsverhooging *f* 86.000.—, overige *f* 68.000.—, totaal *f* 594.000.—.

Koelhuis. Verhuurde cellen (1919): 106; K.G. ijs verkocht 2.876.175.

Kosten (begr. 1921) *f* 101.000.—; ontvangsten *f* 72.000.—.

---

k Wasch-, Bad- en Zweminrichtingen.
1920.

Bad- en Zweminrichtingen		Mannen	Vrouwen
Gemeentelijke inrichtingen:			
Nieuwe Diep Buitenbaden		132.852	45.978
Schinkel „		33.041	24.409
IJ bij de Schaafstraat, Buitenbaden		31.565	9.562
Badhuis Funenkade	Kuipbaden	—	17.388
	Douchebaden	118.995	8.484
Badhuis Zaanstraat	Kuipbaden	11.368	50.964
	Douchebaden	86.574	10.297
Seringenstraat	„	2.467	1.334
Govert Flinckstraat	„	97.657	57.585
Plaatijzerweg	Kuipbaden	1.314	2.515
	Douchebaden	9.830	6.807
Kromme Distelstraat	Kuipbaden	968	1.815
	Douchebaden	6.033	4.660
Volksbadhuis J. D. Meyerpl. Douchebad.		86.522	43.300
Kinderbadhuis Polanenstr. Douchebaden.		18.865	19.528
Schoolkinderbad Fr. Hendrikstr.	„	36.224	22.042
Schoolkinderbad Weesperplein	„	46.424	35.442
Schoolbaden	„	14.292	11.395
Particuliere inrichtingen:			
Amst. Bad- en Zwem-inrichting over het IJ	Buitenbaden	137.618	68.374
	Kuipbaden	4.282	1.185
	Douchebaden	9.035	1.934
Heiligeweg	Bassinbaden	87.007	68.312
	Kuipbaden	76.398	28.199
Amsteldijk, Kuipbaden		5.987	4.349
Volksbadhuis „Sparta"	Kuipbaden	12.988	14.407
	Douchebaden.	51.777	8.512
Mij. voor Volkswoningen, Kuipbaden		25.368	12.034
Bouwmij. „Jordaan"	Kuipbaden	3.609	974
	Douchebaden.	10.539	243
Mij „Zuiderbad", Bassinbaden		181.404	120.862
Totaal		1.341.003	702.899

Kosten begrooting 1921.

Uitgaven : badhuizen *f* 196.039.—, zwembaden *f* 46.400.—, andere *f* 63.475.

Ontvangsten : badhuizen *f* 42.511.—, zwembaden *f* 2.100.—, nadeelig saldo te vergoeden door de Gemeente *f* 249.615.—; algemeene kosten te vergoeden door de wasscherij *f* 11.688.—.

Gemeentelijke Waschinrichting.

Aantal wasschen : 97.816. Aantal K. G. waschgoed : 782.619. Uitgaven en ontvangsten *f* 300.388.

l. Ziekenverpleging.

Bevolking ziekenhuizen 1920 :

Ziekenhuizen	Aant. bedden 31 Dec. 1919	Patienten op 1 Jan. 1920	Opgenomen in 1920	Aanwezig op 31 Dec. 1920	Verpleeg-dagen in 1920
Binnengasthuis	852	736	6705	686	267.561
Wilhelmina-gasthuis[1])	1287 [2])	1296	13174	1253	460.289
Tesselschadeziekenh. .	—	—	411	216	14.855
Ned. Herv. Diac. Inr. .	72	72	867	70	25.488
Luth. Diac. Inricht. .	100	77	531	83	29.758
Geref. Ziekenverpl. ..	106	95	946	77	36.996
O. L. V. Gasthuis. ..	573	474	4402	465	179.361
Ned.-Isr. Gesticht [1]). .	130	120	880	127	44.881
Port.-Isr. Ziekenhuis .	46	46	534	33	14.213
Centr.-Isr. Ziekenver.	58	46	648	49	14.272
Burger-Ziekenhuis. ...	140	96	1089	87	37.137
Ver. v. Ziekenverpl. ..	50	41	641	36	14.875
Boerhaave-Kliniek ..	66	44	814	50	18.848
Kliniek „Knol"	22	11	150	9	4.375
Emma-Kinderziekenh.	77	77	595	80	27.668
Inr. voor Ooglijders. .	33	17	302	12	5.704
Psych. en Neur. Klin.	116	103	544	107	39.240
Gasthuis Ned. Ver. tegen vallende ziekten	27	22	78	17	7.493
Militair Hospitaal. ...	275	113	1290	40	37.820
Quarant.-Inr. Zeeburg	257	38	6406	78	24.134
R.K. Klin. „St. Jozef"	28	10	54	—	1.458
Totaal.	4315	3534	41061	3575	1.306.426

[1]) Zonder krankzinnigen.

[2]) Bovendien in de Noodbarakken 360 bedden.

m. Krankzinnigengestichten.

Wilhelmina-Gasthuis : Aanwezig 1 Januari 1920: 26 verpleegden, opgenomen in het jaar 242, aanwezig 31 Dec.: 14, verpleegdagen 7854.

Ned.-Israëlietisch krankzinnigengesticht : aantal bedden op 1 Jan. 1920 : 125. Aanwezig 1 Januari 100 verpleegden, opgenomen in het jaar 6, aanwezig 31 Dec. 52, verpleegdagen 24.254.

n. Inentingen.

1919.

Verricht door het Amsterdamsch Genootschap ter bevordering van koepokinenting voor minvermogenden 5.823, door genees- en heelkundigen (voor zoover zij opgaven hebben gedaan) 5.523, samen 11.346.

o. Besmettelijke ziekten.

1920.

Aantal huizen, voorzien van het kenmerk wegens roodvonk 200, diphtheritis 97, febris typhoïdea 37, samen 334.

Sterfte aan besmettelijke ziekten :

Ziekten :	Totaal	Op 10000 inwoners	Op 100 sterfgevallen
Vlektyphus	—	—	—
Pokken	—	—	—
Mazelen	108	1.66	1.50
Roodvonk	7	0.11	0.10
Kinkhoest	51	0.78	0.71
Diphtheritis en croup	35	0.54	0.49
Febris typhoïdea	63	0.97	0.87
Tuberculose	1013	15.59	14.06

p. Begraafplaatsen 1920 [1]).

Gemeentelijke : Oosterbegraafplaats 2973.

Kosten van onderhoud en aanleg (begrooting 1921) : *f* 86.400.— *ontvangsten f* 83.800.—.

[1]) Begraving van te Amsterdam gestorvenen.

Andere : R. K. Begraafplaatsen St. Barbara 1235, De Liefde 13' Buitenveldert 328, Ned.-Israël. te Zeeburg 71, te Diemen 378, te Muiderberg 238, Port.-Israël. te Ouderkerk 57, Huis Te Vraag 463, Zorgvlied 351, Rustoord te Diemen 14, Vredenhof 1495, andere 249, samen 4892 lijken begraven. Naar het Crematorium „Westerveld" vervoerd ter verbranding : 21 lijken.

Voorkoming van Armoede.

a. Bank van Leening.

1920.

In beleening genomen panden 776.256, waarop voorgeschoten *f* 6.803.939,60 en waarvan 5079 van *f* 0,40—0,90, 279.610 van *f* 1.— tot *f* 3.—, 381.588 van *f* 3,50—10.—, 99.623 van *f* 12.— tot *f* 50.—, 6428 van *f* 55.— tot *f* 100.—, 3928 van *f* 105 en hooger. Gelost 754.583 panden tegen *f* 6.369.521,50. Verkocht 36.453 panden voor *f* 353.551,83, waarvan aan de Bank vergoed voor verleende voorschotten *f* 216.247,80, interest *f* 19.037,87, gouden zilverbelasting *f* 1.477,80, vendugeld *f* 31.581,40 en beschikbaar gehouden voor de leeners *f* 77.416,55.

b. Voorschot op pensioenen.

1920.

Verstrekt : 2607 voorschotten met een bedrag van *f* 260.285,98⁵, terugbetaald : 2634 met een bedrag van *f* 258.741,69⁵.

c. Pandhuizen.

1920.

Aantal toegelaten pandhuizen 16. Beleende panden 492.536, voorschot hierop verstrekt ± *f* 2.142.000.—.

d. Spaarbanken.

Spaarbanken	Boekjes afgegeven	Meer ingelegd dan terugbetaald
Rijkspostspaarbank.	20.020	*f* 1.721.647,79⁵
Stad Amsterdam..............	9.730	„ 2.381.641,06
H. Antonius van Padua.	14	„ — 12.355,39
Totaal.	29.764	*f* 4.090.933,46⁵

Te goed der inleggers op 1 Jan. 1921: Rijkspostspaarbank *f* 40.381.843,93^5, Stad Amsterdam *f* 20.750.921,12, H. Ant. v. Padua *f* 77.964,44.

Algemeen Steuncomité Amsterdam.

1914.

Uitgaven. (1914—1919). Ondersteuning in geld: *f* 11.224.563,90, ondersteuning in natura *f* 944.015,10^5, werkverschaffing *f* 619.052,40, totaal *f* 12.787.631,40^5.

Ontvangsten. (1914—1919). Giften, collecten, enz. *f* 2.141.472,04^5, rente *f* 355,06, subsidie Kon. Nat. Steuncomité *f* 5.014.058,50, subsidie der gemeente Amsterdam *f* 5.730.343,57, totaal *f* 12.886.229,17^5.

Gem. kindervoeding.

Aantal kinderen in 1920 gemiddeld per keer opgekomen 5.033, totaal aantal porties voedsel 1.526.882.

Kosten (begrooting 1921): Algemeene *f* 57.800.—, voedselverstrekking *f* 609.600.—, kleedingverstrekking *f* 297.000.—, totaal *f* 964.400.—.

Ontvangsten : f 10.100.—.

Armenzorg.

Aantal instellingen van weldadigheid volgens art. 3 *der Armenwet op* 1 *Januari* 1921.

Instellingen	Burgerlijke	Kerkelijke	Bijzondere
Huiszittende armen (bedeeling)	1	55	82
Godshuizen voor ouden en gebrekkigen	2	32	23
„ „ weezen, verlaten kinderen, enz.	2	9	11
„ „ gemengde verpleging	—	5	11
Ziekenhuizen	—	6	8
Instelling tot werkverschaffing	—	2	4
Nachtverblijven	—	—	3
Totaal	5	109	142

Aantal personen aan wie in 1920 *rechtstreeks van gemeentewege onderstand is verleend.*

Reisbiljetten aan passanten 281, armlastige drenkelingen 281, nachtverblijven 53, geneeskundige armenzorg buiten de ziekenhuizen : aantal ziekenboekjes op 1 Januari 1920 : 3.043, daarop ingeschreven personen 11.446, afgegeven tijdelijke bewijzen in 1920 : 45.008, verpleging van krankzinnigen 2832, verpleging van lichamelijk en geestelijk gebrekkigen 587, verpleging in particuliere ziekenhuizen 4996.

Aantal der door het Burgerlijk Armbestuur bedeelden in 1920: Met wekelijksche geldbedeeling en in natura 7371 gezinnen, alleen met losse giften 1634 gezinnen, totaal 9005 gezinnen. Bedragen der ondersteuning in 1920 : geld en losse giften *f* 1.476.977,99[5] brandstoffen *f* 57.279, versterkende middelen *f* 81.485,54, kraambedeeling *f* 10.795,51.

Verpleging door het Burgerlijk Armbestuur in 1920 :

Instellingen.	Aantal verpleegden op 31 Dec. '20	Aantal verpleegdagen in 1920
Weduwenhof	85	19.432
Armenhuis	1039	384.579
Stadsbestedelingen	492	187.093
Burgerweeshuis	104	39.801

Kosten van het Gemeentelijk Armwezen in 1919 :

Algemeene kosten van het Burgerlijk Armbestuur *f* 159,85, verpleging van arme krankzinnigen *f* 1.045.671,99 [1]), hulp aan arme drenkelingen *f* 526.—, onderstand aan tijdelijk in de Gemeente verblijfhoudenden of doortrekkenden *f* 464.975, nachtverblijven *f* 220,80, afkoop armenzorg Port. Isr. Armbestuur *f* 8.000, geneeskundige armenzorg buiten de instellingen van weldadigheid

[1]) De bijdragen van en de uitkeeringen aan het Rijk en de Provincie zijn in dit bedrag nog niet verantwoord.

f 460.751,66, verpleging in het Quarantaine-station *f* 72.531,70 vergoedingen aan particuliere ziekenhuizen *f* 351.313,79[5], Armenraad *f* 80.000, subsidiën aan de Huiszittende Armen en het Weduwenhof *f* 2.137.894,29, het Armenhuis *f* 446.005,52[5], de Stadsbestedelingen *f* 285.031,21[5], het Burgerweeshuis —.—, de Gasthuizen *f* 4.754.179,66, subsidies *f* 6.500, totaal *f* 9.649.251,46.

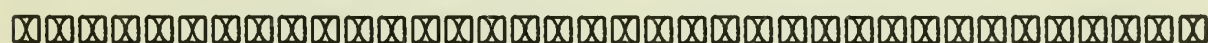
Collecten.

1920.

Door 11 instellingen op 126 dagen.

Nachtverblijven voor onbehuisden 1920.

Toevlucht voor onbehuisden 295.918, Leger des Heils 46.641, Politie 53, totaal 342.612 verblijfnachten.

REGISTER.

STADSDRUKKERIJ